

La nezaposlenost je treba še in še iskati rešitve

Tako kot drugod po Sloveniji tudi v naši občini število nezaposlenih narašča, podjetja vedno manj objavljajo potrebe po novih delavcih, odsotnih delavcev (na bolniških, porodniških dopustih ipd.) in upokojenih ne nadomeščajo in zaposlujejo čedalje manj pripravnikov. Edina tolažba ob vsem tem je, da v krški občini zaenkrat nobeno podjetje ne napoveduje stečaja.

Sodobna telefonska centrala na Vidmu je odprta

Na Vidmu so v soboto, 27. oktobra, slovesno odprli novo telefonsko centralo. To je sodobnejša digitalna — elektronska telefonska centrala EWSD Siemens—Iskra s 90 medkrajevnimi zvezami in 2000 naročniških priključki, ki bo omogočala kvalitete telefonske zveze in druge telekomunikacijske storitve za celotno posavsko regijo. Končna zmogljivost te centrale pa bo 14.000 naročniških priključkov in 2700 digitalnih prenosnikov. Zaenkrat bo centrala opravljala predvsem osnovne storitve, karne pač omogoča današnje telekomunikacijsko omrežje, kasneje pa bodo telefonskim naročnikom na voljo še druge možnosti, npr. klicanje števil s skrajšano kodo, avtomatske zveze brez izbiranja telefonske številke, končenčne zveze, direktno izbiranje interne številke itd.

Skupaj je bilo za centralo, zgradbo in zunanjo ureditev treba vložiti dobrih 20 milijonov din, medtem ko je centrala sama vredna 13 milijonov din. Sredstva so se zbirala na podlagi družbenega dogovora med občino Krško in PTT podjetjem Novo mesto za obdobje 1988/90. Sedaj ko je objekt odprt, lahko rečemo, da je bil dogovor uspešno izpolnjen. Novomeščani pa pravijo, da je k temu nemajhen delež prispevalo ravno pridruženje naše občine oziroma izvršnega sveta in njegovih strokovnih služb.

Po najnovjših podatkih, s katerimi nas je seznanila Jelka Grojzdek iz krške izpostave Zavoda za zaposlovanje, znaša relativna nezaposlenost (tj. število nezaposlenih na 100 zaposlenih) v krški občini 4,8 odstotka. To je nekoliko pod republiškim povprečjem (5 odstotka) in še manj pod posavskim, ki znaša 5,9 odstotka in je tako visoko predvsem na račun 7-odstotne relativne nezaposlenosti v brežiški občini. Se je pa zaposlenost v naši občini v primerjavi s preteklim letom do septembra znižala za cele 3 odstotke, medtem ko znaša v brežiški občini to znižanje manj kot pol odstotka. V številkah to pomeni, da je bilo v krški izpostavi do konca septembra registriranih 679 iskalcev zaposlitve, to je dobra tretjina vseh posavskih. Med njimi je več kot polovica mlajših od 26 let, slaba tretjina pa takih, ki iščejo prvo zaposlitev. Delež oseb s I. in II. stopnjo izobrazbe se je med nezaposlenimi nekoliko znižal, a še vedno znaša več kot 50 odstotkov. Tistih s VI. stopnjo izobrazbe je bilo do konca septembra 13, to je 8 več kot en mesec prej.

Zavod za zaposlovanje ukrepa na različne načine, v vsakem primeru pa tako, da z denarjem s svojega računa pomaga nezaposlenim premostiti čas do morebitne končne rešitve. Tako je Zavod (sedaj republiška

ustanova s svojimi enotami in njihovimi izpostavami) letos sofinanciral pripravništvo za 152 oseb iz Posavja, od tega 44 iz občine Krško. Med njimi so bili celo študenti delovnih organizacij in pripravniki pri obrtnikih. Prav tako Zavod sofinancira zaposlovanje invalidnih oseb, pomaga pri dokupu let in odpravninah za presežne delavce ter izplačilih dohodkov delavcem, ki so začasni ali trajni presežki (»na čakanju«). Končno so tu še denarna nadomestila, ki jih nezaposleni lahko prejema do 2 let, in denarne pomoči.

Vse te obveznosti, pravi Jelka Grojzdek, v sedanjem obsegu Zavod za zaposlovanje zaenkrat še zmore. Ob pričakovanju povečanja števila nezaposlenih pa pripravlja Republiški sekretariat za delo in Republiški zavod za zaposlovanje javni natečaj za programe za odpiranje novih delovnih mest, ki bi bila namenjena izključno brezposelnim iskalcem zaposlitve. Zavod bo v ta projekt predvidoma vložil okoli 25 milijonov din svojih sredstev. Vsekakor bo to rešilo samo manjši del problema, saj bi z uresnitvijo tega programa dobili le 1000 novih delovnih mest, medtem ko je v Sloveniji že sedaj okoli 15.000 ljudi, ki niso vključeni v nobeno od prej omenjenih oblik aktivne politike zaposlovanja.

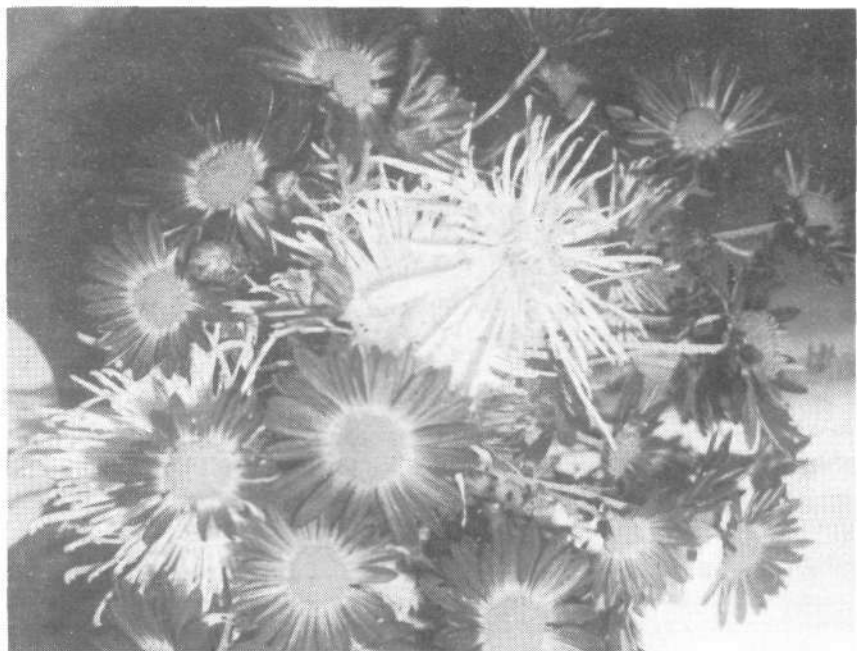

Foto: Ljubo Potočnik

SKD Krško — »Korak k resnici«

Odprta vprašanja v zvezi s problematiko Romov v krški občini so nas spodbudila, da smo temo o romski problematiki uvrstili na 2. okroglo mizo, ki nosi naslov »Korak k resnici«. Želeli smo priti vsaj za korak bliže k resnici v zvezi z Romi.

Tako smo se v soboto, 20. oktobra, zbrali v delavskem domu v Krškem. Kljub dežju je bila mala dvorana polna — bilo nas je preko 160, med drugim 30 ali morda celo več Romov iz naše občine.

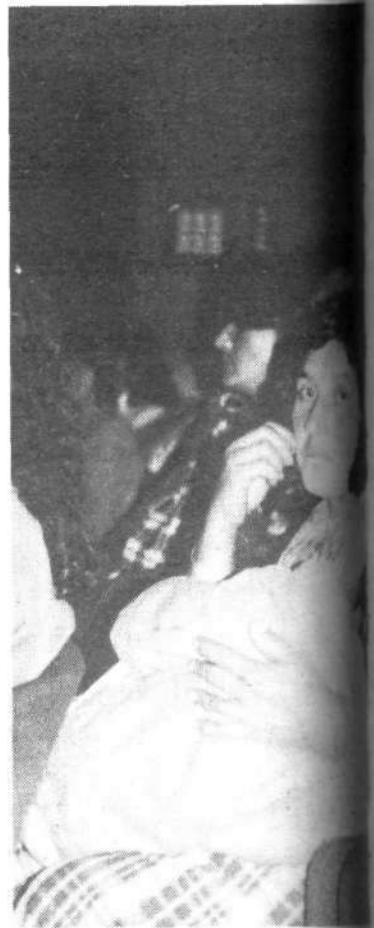
Vabilom, ki smo jih organizatorji poslali vsem centrom za socialno delo v bližnjih in daljnjih občinah, so se odzvali predstavniki iz Murske Sobote, Trebnjega, Novega mesta, Metlike, Črnomlja, in Krškega. Povabili smo tudi predstavnike krajevnih skupnosti iz naše občine, predvsem tistih, v katerih živijo Romi. Republiški izvršni svet je zastopal gospod Peter Vinkler, predsednik komisije za narodnostna vprašanja. Od predstavnikov izvršnih svetov, ki smo jih povabili, naj omenim prisotnost gospoda Cirila Kolešnika in gospoda Franca Černeliča.

Za kulturni program so na začetku poskrbeli romski otroci iz OŠ Leskovec, ki so se predstavili z dvema plesnima točkama. Njihov nastop je dokaz, da si v leskovški šoli zares prizadevajo za romske otroke, da bi jim omogočili kakovosten razvoj. Drugi, osrednji del kulturnega programa so izvedli člani Literarnega kluba »Beno Zupančič« iz Krškega. Recitacije iz zbirke pesmic »Ciganska poezija« nam je lepo predstavila Tatjana, pesmi iz filma »Cigani letijo v nebo« pa sta ob klavirski spremljavi Janka Avsenaka zapeli Stanka Macur in Sonja Avsenak.

Za okroglo mizo so bili: gospod Peter Vinkler, gosa Jožica Škof, gospod Franc Černelič, gospod Franc Muster in še en predstavnik krajevne skupnosti (Krško polje), gosa Olga Gorenc in gospod Jože Horvat, predstavnik Romov iz Murske Sobote. Razpravljali so vsi, ki so bili za okroglo mizo, pa tudi mnogi drugi iz dvorane.

V Murski Soboti živi več kot 2.600 Romov, kar je več kot polovica vseh Romov v Sloveniji. Leta 1962 so tam imeli Romi že svoj vrtec, svoj kulturni dom, kulturno društvo »Pušča« itd. Raven njihovega življenja je zelo visoka, sploh glede na Rome v naši občini. Gospod Vinkler in gosa Škofova sta povedala, da je v naši republici v osnovno šolo vpisanih 900 romskih otrok, da pa jih samo 57 % šolo redno obiskuje in da jih 8 % nikoli ne pride v šolo. V šolo prihajajo popolnoma nepripravljene, saj v večini prime-

rov ne obiskujejo ne vrtecev ne male šole, zato nastajajo med njimi take razlike. Predsednik IS SO Krško Franc Černelič je v svoji razpravi orisal trenutno stanje Romov v naši občini, razmere, v katerih živijo, stanje zaposlenosti oz. nezaposlenosti, opisal je glavne razlike med Romi in krajanji v mentaliteti, običajih, odnosu do imetja, higijene, dela, omenil pritožbe s strani krajanov zaradi škode, ki jo povzročajo Romi, oziroma njihove živali, obenem pa je nakazal več variant možne rešitve naseljenosti Romov v naši občini. Kerinov grm je naselje Romov, kjer živi 19 družin, oziroma 92 ljudi. Na tem mestu je že dolgo predvidena komasacija, ki pa trenutno ni izvedljiva zaradi bližine tega romskega naselja. Gospod Černelič je med drugim dejal, da bo IS neposredno poskušal reševati problematiko Romov, da se bo zavezal za dve ali tri lokacije, na katere bi preselili prebivalce Kerinovega grma. Vsekakor pa se bo potrudil, da bo maksimalno zaščitena dobrina in dobrobit krajana in kmeta. Pri vsem tem je za uspeh akcije na prvem mestu vsekakor potrebna strpnost tako krajanov kakor tudi Romov. Na eni strani je spoznaje, da je življenje delo in da je potrebno z lastnim trudom skrbeti zase, na drugi strani

Od leve: Franc Urbanč, Franc Muster, Olga Gorenc, Franc Černelič

NAŠ GLAS

temeljnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega komiteja za informacije št.: 421-1/72 z dne 5. marca 1980 — Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. Rokopisov in slik ne vračamo.

NAŠ GLAS — SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE: Izdaja: Indok center skupščine občine Krško — Naklada: 2100 izvodov — Odgovorni urednik: Ivan Kastelec — Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, Telefon: (0608) 31-768 — Grafična priprava DIC — Grafika, Novo mesto — Tisk: Tiskarna Novo mesto — Glasilo je oproščeno

na pripravljenost, da se Romom delo omogoči. Trenutne razmere pravega sožitja ne omogočajo, saj je treba najprej zagotoviti osnovni pogoj: medsebojno zaupanje.

Rom Ivan Kovačič je spregovoril o svojih problemih, ki mu jih povzročajo krajan. Predstavnika krajevnih skupnosti pa sta poslala svoje videnje sosedskih odnosov z Romi. Njihove izkušnje so večkrat take, da je dnose težko ohranjati.

Večer smo zaključili z zavestjo, da problem ni zanemarljiv, da bo potrebno v republiki doreči in z ustavo opredeliti status Romov v Sloveniji — ali bodo imeli status etnične skupine ali narodnostne manjšine. Vsi prisotni, od blizu in daleč, so bili enotnega mnenja, da je bila naša prireditev prva take vrste po volitvah v Sloveniji in da je primer vreden širše obravnave.

Vsem udeležencem se organizatorji, Slovenski krščanski demokrati iz Krškega, prično zahvaljujemo za udeležbo in njihove prispevke.

**Predsednik SKD — Odbora Krško
Danilo Siter**

Skupinska fotografija udeležencev okrogle mize. Spodaj: Bela Cener, Rom iz Murske Sobotice, o svojih izkušnjah...

V katero nebo lahko letijo Romi?

Romska problematika je v nekaterih delih naše občine sila pereča, saj številni dosedanji poizkusi, prizadevanja družbe, da bi iz njih napravila ostalim enake državljane, niso obrodila kdove koliko sadov. Osnovnošolsko izobraževanje (verjetno bolj opismenjevanje) jim je prineslo to, da so napravili tudi vozniške izpite, da imajo svojega odvetnika, zrasla jim je samozavest, dobro vedo, do kod še lahko gredo, ne da bi pri tem izrecno prišli navzkriž z zakonom... Niso pa zaradi tega spremenili svojih življenjskih navad in se približali normam okolja. Nasprotja so ostala, prepiri, drobne kraje, izzivanja, tudi manifestacije moči in grožnje... Začasne selitve jim služijo za to, da zabrišejo sled za svojimi dejanji, v oddaljenem kraju, kjer niso znani, pa se še lažje izmuznejo nadzoru okolja in organom pregona. Parcele v bližini krajev, kjer se zadržujejo Romi, ostajajo neobdelane, ljudje negodujejo. Nesrečni pa so tudi Romi, ki bi se radi iztrgali iz tega začaranega kroga usode svojega naroda, ki bi radi nekje začeli na svoje, ker so dovolj pridni in odločni, da sami z lastnim delom poskrbijo zase in za svoje družine.

Zamisli in prepričanj o tem, kako pristopiti k reševanju romske problematike, je veliko in niso vsa enotna. Eden izmed poskusov, da bi se soočili s temi težavami, da bi tistim, ki so za to sposobni, omogočili začeti drugačno življenje, je bila gotovo prireditev Slovenskih krščanskih demokratov (odbora Krško) »Korak k resnici«, 20. oktobra letos.

Ravno zato, ker je ob tem vročem kostanju veliko mnenj o tem, kako ga kaže potegniti iz žerjavice in ohladiti, smo že v prejšnji številki Našega glasa namenili nekaj pozornosti t.i. romskemu vprašanju. Tokrat nadaljujemo z objavo mnenja enega izmed članov občinske vlade, v čigar področje sodi tudi ukvarjanje z resocializacijo Romov. To je gospod Danilo Siter, predsednik Komiteja za družbene dejavnosti občine Krško.

»Ko sem bil prvič vključen v reševanje te problematike, sva bila z gospodom Pavlinom na policiji in takrat sem izvedel, da pripravljajo nekakšno poročilo o romskem prestopništvu. To je sedaj menda že zaključeno. Že na samem začetku pa sem slišal, da Romi živijo na štirih različnih lokacijah in da ima vsaka od njih svojega vodjo. Eden izmed njih je menda tudi Marjan Brajdič z Lok, drugi je Feliks z Rimša, v Kerinovem grmu je zelo močan Kovačič, drnovskih pa še nisem srečal. Povedati hočem to, da ta Marjan iz Lok na moji parceli kosi travo za svoje živinče. Nekoč sem videl, da na sosedovem kosi, sam nisem imel časa in sem mu rekel, da lahko pokosi še na mojem. Od takrat naprej tam kosi. Glede na to, da se vendarle poznavam, sem sklepal, da se z njim lahko skušam tudi pogovoriti. Želel sem ga le potipati, da izvem, kako on razmišlja o problemih, ki so se takrat pojavili v Vrbini — kraja poljščin, paša konj po mladi

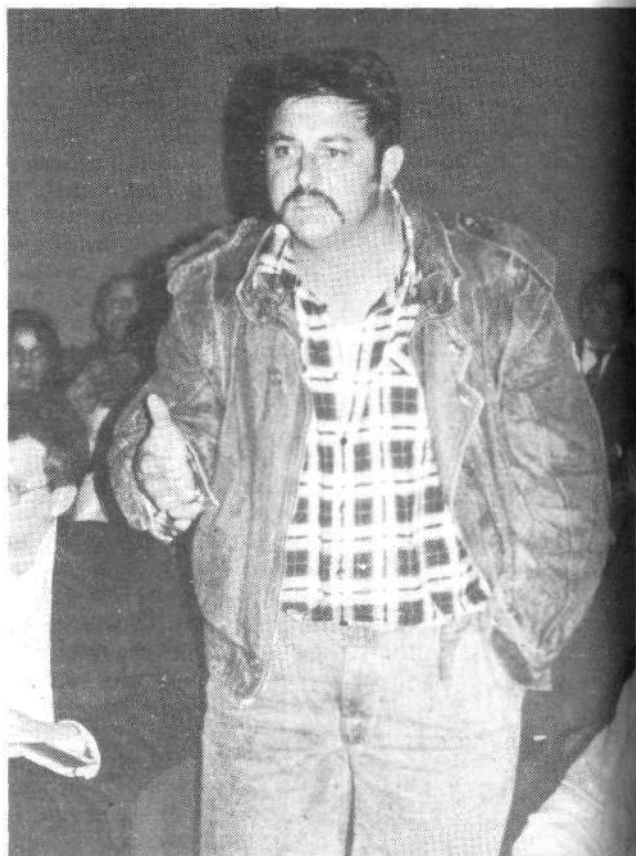
pšenici... Takrat se je pojavila tudi večja skupina Romov na Lokah, na obisk so prišli s šentjernejskega konca.

V razgovoru sem Marjanu omenil, da se bo treba verjetno drugače obnašati. Tudi do sanitarne deponije! Ne bodo več tam taborili, treba bo določiti nekoga, ki bo prevzel odgovornost, dolžnost, da bo smeti prebiral in zbiral železo. Možakar je bil pripravljen, z veseljem bi to delo prevzel. Nisem pa potem več mogel naprej ukrepati, ker se je Kostak pojavil kot tisti, ki bi moral deponijo zagraditi in poskrbeti za red na smetišču; saj je tudi zapornica njihova.

Problematika me je začela bolj zanimati, saj končno tudi spada v moj resor, tako sem se vključil še v reševanje zadeve Ivana Kovačiča. To je Rom, ki ima svoj kombi, traktor, jugo in vsak dan zjutraj v dveh voznjajh pripelje otroke iz vseh naselij v leskovško šolo. Po izjavah tamkajšnjega ravnatelja se je lani, ko je Kovačič prevzel to dejavnost, obisk otrok v šoli povečal za 80, včasih tudi 100 odstotkov. To je velik plus, saj mora te otroke po grmovju poloviti in nobenemu ne pusti, da ne bi šel v šolo. Letos pozimi, ko se mu je kombi pokvaril, jih je naložil vse na voz ter jih s traktorjem pripeljal v šolo. 'Veste, gospod ravnatelj, al'jih moram pripeljat' v šolo, v šolo morajo prit!' Očitno čuti strašno odgovornost do tega dela.

Ta Ivan bi se rad odselil iz Kerinovega grma, pred leti je že kupil parcelo med Mrtvicami in Vihrami in si na njej postavil uto. Vaščani so mu jo zažgali. Nato si je tam postavil kozolec, ki so mu ga (ravno tako vaščani) zapeli s traktorjem in podrii. Sedaj je izvedel za neko drugo parcelo, na kateri je bila stara hiša. Skoraj je že bilo videti, da bo to lahko kupil, imel je že oceno dveh uradnih cenilcev, seveda pa je zopet prišel na površje problem pri vaščanih, ki ga ne sprejemajo. Pojavilo se je nenadoma tudi šest lastnikov. Od dveh lastnic je sicer pridobil darilni pogodbi, a stvar se tam očitno ne bo premaknila pod nobenimi pogoji, saj je vaška skupnost Mrtvice absolutno proti njemu. Ljudje dajo raje tudi 10.000 DEM, samo da v vas ne bi prišel Rom. Romi se menda sila hitro namnožijo, ker se zbirajo. Dobil sem sicer o njem v glavnem pozitivne ocene in njega samega bi marsikdo takoj sprejel za soseda, a mislim, da se ta problem ne bo dal rešiti v doglednem času. Verjetno bomo tu le brcali v temo.

Pravi pa Kovačič, da je romska mentaliteta taka, da jih (dosegljiv) zgled spodbudi. Najprej sicer prevlada zavist, a potem se postopoma oglasi tudi želja, da bi tudi sami imeli toliko, kot ima nekdo drugi izmed njih. Ostali pravzaprav morajo videti, da se je nekdo izmed njih oddaljil od skupine, in to jih potegne. Mislim, da bi mu mi morali pomagati, poskrbeti za to, da se mu (samo njemu!) najde ustrezna lokacija, kjer bi lahko gradil hišo. Leta je vozil skupaj železo in varčeval, tako da denar ima. To bi verjetno za seboj potegnilo marsikaj, bilo bi zgled za ostale. Razseliti jih skupaj, na novo lokacijo, je nemogoče in nesprejemljivo. Reševanje problema vidim dolgoročno. Vsekakor pa način za to ni ustvarjanje geta. Končno so to ljudje z vsemi človeškimi pravicami, dosedanje getoiziranje pa jih je take posebnosti vedno ohranjalo. Če se v tem trenutku ne začne dolgoročno pristopati k reševanju njihove problematike preko vzgoje otrok, ki v Leskovcu čudovito uspeva, preko entuziastov v Centru za socialno delo... Najprej jim je treba nekaj malega ponuditi: razen omenjene parcele morda še kulturno prireditev (imamo ponudbo Ciganov iz Pušče)... Skušal bi se tudi pogovoriti s strokovnjaki, da bi dobil stik z nekaj njihovimi izobraženci, izmenjal zamisli...

Ivan Kovačič bi se odselil, če bi se imel kam...

Razprava se je zavlekla, nekateri so jo živahno spremljali, drugi pa... (Vse fotografije: Miloš Kukovičič)

Problematika pri delu z romskimi učenci

Zaradi okolja, v katerem živijo, imajo tudi svojevrstne navade. Le počasi se navajajo higijene in šolskega reda, zato je potrebno z njimi imeti zvrhano mero potrpljenja. Pri izražanju v slovenščini imajo veliko težav. Slovenski govor imajo slabo razvit, kar je opazno zlasti v začetku šolskega leta. Zato bi moral tudi učitelj znati romski jezik, saj bi jim tako lažje tolmačil pojme. V šoli se otroci med seboj pogovarjajo v romščini, med odmori se tudi sprejo in obračunajo, sicer pa znajo zelo držati skupaj, kadar gre za dogajanje doma. Novega učitelja sprejmejo počasi in so sprva do njega sila nezaupljivi. Približevanje je možno le z nevsiljenimi pogovori in

sodelovanjem, pri spoznavanju njihovega življenja pa so lahko odločilnega pomena obiski učitelja v naselju.

Tako tudi postane jasno, da mora biti motivacija za učenje bolj enostranska, torej učiteljeva. Otroci so vzgojno zanemarjeni, tudi predšolske vzgoje nimajo, malokrat so vztrajni, njihova pozornost je kratkotrajna. Napredek pri pisanju in branju je skozi šolsko leto počasen. Ne obvladajo stavčne in besedne intonacije... Pogojev za učenje doma nimajo, čeprav večkrat želijo, da bi se učili doma. Če sem jim dovolila, da so zvezek in pisalni pribor odnesli s seboj, ga nazaj v šolo več niso prinesli. Nemogoče je predelati

predvideni osnovnošolski učni načrt, ampak le reduciranega, prilagojenega sposobnostim otrok. Radi pa se izkažejo pri praktičnih aktivnostih, radi sodelujejo pri urejanju in čiščenju šolske okolice, učilnice. Posebno radi pa pri likovnem ali ročnodelskem krožku rišejo ali izdelajo različne izdelke.

Težava za učitelja je, da nima predpisane določene meje snovi, ki bi se zadostovala za učenje v določenem romskem razredu. Tako učenec napreduje ali ponavlja po individualni učiteljevi presoji.

Rozika Lekše,
OŠ Leskovec

Jeseni in pozimi so ceste polne pasti

Prilagajanje spremenjenim pogojem vožnje je eden od bistvenih problemov varne vožnje. Mnogi udeleženci cestnega prometa niso pripravljeni na nenadne spremembe in presenečenja, ki so zlasti pogosta na naših cestah v jesenskem in zimskem času. Poseben problem so mladi, neizkušeni vozniki motornih vozil, ki so toliko bolj neprilagodljivi, včasih pa tudi nepremišljeni in celo neodgovorni.

Da bi zavarovali sebe in druge, se moramo zavedati vseh mogočih pasti, ki prežijo na cesti, to pa so predvsem:

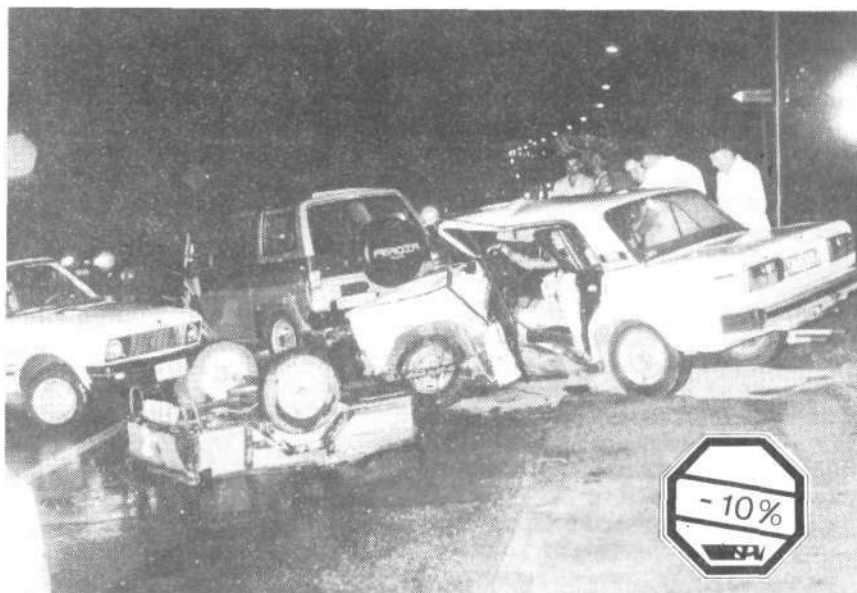
- povečan promet različnih udeležencev (zlasti nepredvidljivi so otroci);
- hitre vremenske spremembe, dež, sneg, vihar, megla, poledica; — hitre spremembe (presenečenja) na vozišču v jesenskem in zimskem času, razsuti tovari, udarne jame in podobno;
- slabo vzdrževana vozila oziroma nepripravljena za spremenjene pogoje vožnje, brez potrebne opreme itd.

Globoko se moramo zavedati teh nevarnosti in biti nanje dobro pripravljeni.

Vsak udeleženec v cestnem prometu bi moral preveriti najprej sebe in ugotoviti, ali je res storil maksimalno vse za varno in zanesljivo vožnjo. Šele potem je lahko kritičen do drugih. Bodimo torej zgledni, posnemanja vredni in vzorniki v vsakem pogledu, še posebej pa doraščajoči mladini. Naj ne bo le policija tista, ki skrbi za red na cesti; zanj smo odgovorni vsi. Ni razlogov, da ne bi postali kulturni in odgovorni udeleženci v cestnem prometu.

Naj nas še naprej vodi znano geslo: **Prometna varnost je življenje.**

Predsednik Izpitne komisije za voznike motornih vozil Krško
Ivan Petrišič

Posnetke smo dobili iz arhiva. Vemo, da so srhljivi, a morda se bo zaradi njih v VAS zbudilo tisto nekaj, da ne boste do konca pritisnili na plin.

Bo občinska uprava le manjša ali tudi boljša?

Iz »Obrazložitve pristopa, načel in izvedbe zamisli za reorganizacijo in racionalizacijo upravnih organov občine Krško« smo povzeli tisto, kar se nam je zdelo pomembno za predstavitev te akcije izvršnega sveta. Gradivo je izvršni svet občine Krško obravnaval na svoji seji 11. 10. 90 in po razpravi na skupščinskem predsedstvu ga bodo dobili v presojo delegati v zborih. Z objavo tega povzetka smo pohiteli zato, ker se nam zdi, da bi problematika vendarle utegnila zanimati širši krog občanov.

Analiza stanja

Upravne organe občine Krško sestavljajo: Komite za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora, Komite za družbene dejavnosti, Uprava za družbene prihodke, Sekretariat za ljudsko obrambo, Sekretariat za notranje zadeve in občo upravo ter Sekretariat SO in IS.

Skupno s predstojniki je v navedenih organih sistemiziranih 170, zasedenih pa 156 delovnih mest. Po podatkih z dne 31. 7. 90 je brez delavcev, ki opravljajo dela in naloge za skupščino, sistemiziranih 160 delovnih mest, zasedenih pa 146 ali 91,25 %. Celotno gradivo, ki ga je za izvršni svet pripravil Franc Pavlin, obravnava le upravne organe in službo IS, ne pa delavcev v skupščinskem sistemu. Ustavni zakon za izvedbo ustavnih amandmajev k Ustavi SR Slovenije je s 1. 1. 90 v upravne organe prenesel tudi vse naloge, pristojnosti in zaposlene delavce iz samoupravnih interesnih skupnosti, razen s področja zdravstva. Zaposleni v SIS-ih (sedaj upravni delavci) so na podlagi priporočil Skupščine SR Slovenije in sklepa občinske skupščine zadržali osebne dohodke, kot so jih prejeli decembra 1989.

Za financiranje in pokritje vseh stroškov je med 1. 1. in 30. 6. 1990 bilo namenjenih 22.089.125,10 din (3.681.520 din mesečno) in v tej vsoti je največji delež (cca 66,47 %) bruto osebnih dohodkov. Lastnih prihodkov so upravni organi v prvih šestih mesecih 1990 ustvarili za 1.020.811,60 din, kar je zadostovalo za pokritje cca 4,61 % vseh potreb.

Izobrazbena struktura delavcev (brez funkcionarjev) v upravnih organih je naslednja:

STOPNJA	SISTEMA-TIZACIJA	ZASE-DENOST
visoka	20	15
višja	51	50
srednja 4-letna	65	60
srednja 3-letna	8	8
srednja 2-letna	1	1
osnovnošolska	10	9
SKUPAJ:	155	143

Z neustrezno izobrazbo je zasedenih 45 delovnih mest, in sicer: 6 z visoko, 23 z višjo, 12 s 4-letno srednjo, 2 s 3-letno srednjo, 2 z osnovnošolsko. Trije delavci imajo višjo izobrazbo, kot jo zahteva sistemizacija. To pomeni, da je ob 143 zasedenih delovnih mestih na razpolago kader s tako izobrazbeno stopnjo:

— z visoko	10
— z višjo	32
— s srednjo 4-letno	71
— s srednjo 3-letno	9
— s srednjo 2-letno	4
— z osnovnošolsko	15
— z nepopol. osnovnošolsko	2
SKUPAJ:	143

Starostna struktura kaže, da gre za zaposlene s povprečno delovno dobo cca 18 let, zaposleni pa delajo v upravnih organih cca 11 let.

Zbrani podatki o vrsti, obsegu in za-

htevnosti opravil kažejo na različno obremenjenost med sorodnimi delovnimi mesti. Kljub temu pri oblikovanju predloga za bodočo organiziranost in sistemizacijo posameznih upravnih organov ne moremo zanemariti pravnih praznin na tem področju: ni še sprejet nov zakon o sistemu državne — javne uprave, ni še izdelan model kriterijev za potrebno število izvajalcev del in nalog itd. Praksa zadnjega obdobja pa kaže, da so reorganizacijo in racionalizacijo opravili v cca 1/3 slovenskih občin in ugotavljamo, da se organiziranost od občine do občine razlikuje.

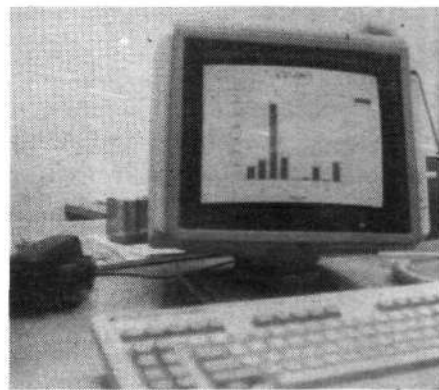

Foto: Dušan Barbič

Predlog za reorganizacijo in racionalizacijo UO

Sedanja organiziranost, zakonske možnosti, izkušnje v drugih občinah in usklajevanja so pripravljavce reorganizacije krške občinske uprave pripeljala do temeljnih izhodišč — nalog, ki jim bo nova uprava morala biti kos. Na podlagi razprav so se odločili za najoptimalnejšo rešitev, občinsko upravo so povečali na 9 organov. Bistvene v organiziranosti so vsebinsko nove naloge, vloge in funkcije naslednjih upravnih organov in strokovne službe:

— **Sekretariat za razvoj, urejanje prostora, varstvo okolja in upravne zadeve** z upravno organizacijo prostorskega planiranja bo opravljal upravno-administrativno in plansko funkcijo za potrebe občine. V okviru svojih pristojnosti bo to opravljal tudi za sklade (Sklad stavbnih zemljišč).

— **Sekretariata za gospodarstvo** bo imel poudarjeno funkcijo neposrednega in posrednega izvajalca, koordinatorja nalog na projektih, ki imajo širši pomen za občino. Ne gre za centralni planski

organ, ampak s tem pristopom želijo reševati infrastrukturne in druge probleme, ki se ne rešujejo kljub pripravljeni dokumentaciji, kljub temu da manjka samo še organizator ali majhen zagon, da bi stvari krenile naprej.

— **Sekretariat za družbene dejavnosti** bo opravljal tiste naloge, ki sodijo na to področje, kot upravni, administrativni in posredni izvajalec politike.

— **Sekretariat za občo upravo** bo izvajal naloge, ki so vezane na same upravne organe, in tiste, ki ne sodijo v pristojnosti drugih upravnih organov.

— **Sekretariat za notranje zadeve** bo organiziran kot samostojen upravni organ, spremenil pa se bo način izvajanja nalog v krajevnih uradih. Krajevni uradi naj bi delovali v vseh KS, administrativnim opravilom za potrebe krajevne samouprave pa bi ti delavci namenili 30 % svojega razpoložljivega časa.

— **Sekretariatu za ljudsko obrambo** se vsebina del in nalog ne bo spremenila zaradi pričakovanih sprememb na

področju obrambnih priprav.

— **Sekretariat za finance** naj bi na novo ustanovili, saj je s prenosom finančnega, izvajalskega poslovanja bivših SIS v upravne organe in s proračunskim načinom financiranja materialnih in družbenih dejavnosti ustvarjena večja koncentracija finančnih sredstev, s tem pa tudi večja odgovornost za gospodarno uporabo družbenih sredstev. Enakopravnost udeležbe porabnikov sredstev naj bi zagotavljalo njihovo nastopanje s programi pred enotnim organom — sekretariatom za finance.

— **Uprava za družbene prihodke** je že v prejšnji organizaciji bila samostojen organ; glede na naravo dela in veljavne določbe zakona, ki jo opredeljuje kot samostojni upravni organ, bo to tudi ostala.

— **Geodetska uprava** se zaradi narave dela ločuje od ostalih organov. Ta, sicer strokovno samostojni upravni organ, bo s tem pripravljeno na spremembe (privatizacija prakse), ki jih bo prinesla zakonodaja na področju geodetskih storitev.

— **Strokovno službo IS SO** naj bi organizirali v sklopu občne uprave (ločeno

od službe za potrebe skupščine), saj delavci v njej opravljajo dela, ki so za delovanje IS nujna. To pa ne pomeni, da bi opravljali tudi naloge za UO ali skupščino. Skupščina naj bi svojo strokovno službo uredila po svojih potrebah.

S predlagano globalno organizacijo ni bilo moč zadovoljiti vseh pobud (kmetijstvo, obrt, ekologija itd.), kar pa ne pomeni, da ne bodo upoštevane pri notranji organiziranosti. Za izvajanje tako opredeljenih nalog je predvidenih 18 % do 22,37 % (25 do 31 delavcev) manj izvajalcev v primerjavi s sedanjim številom. Delovna mesta bodo predvsem zasedli s prerazporeditvijo kadrov, ki so sedaj zaposleni v upravnih organih. Osnovni kriteriji za zasedbo delovnih mest bodo šolska izobrazba, smer, doseganje delovnih rezultatov, delovne izkušnje, posebna znanja in zahteve s posameznih področij. Ugotovljeni presežni delavci bodo dobili pomoč, zagotovljeno s predpisi o delovnih razmerjih. Naloge iz tega odloka namerava IS SO Krško uresničiti v 90 dneh od njegovega sprejema.

za vse drugo ne, dodaja! Vsekakor nima pri predlogu za organizacijo samostojnega sekretariata v mislih nobene dodatne zaposlitve, pač pa bi ljudi potegnili iz obstoječih služb (kmetijska zemljiška skupnost, referat za kmetijstvo...). Kmetijska zemljiška skupnost bi ohranila del nalog, del bi jih pa še morali dodati.

Pospeševalne službe bodo organizirane ločeno — tudi od zadrug. Uresničevale bodo slovensko in občinsko kmetijsko razvojno politiko, delale bodo neodvisno in bodo nevtralne. V krški občini bodo predvidoma štirje splošni pospeševalci in še eden, ki se bo ukvarjal z razvojem kmečkih gospodinjstev (gospodarstev). Strokovni del bo koncentriran na kmetijskih zavodih. Za našo regijo bo kmetijski zavod imel sedež v Novem mestu in v njem bodo delali specialisti za posamezne panoge. Odnos med pospeševalnimi (po novem svetovalnimi) službami in občinskim izvršnim svetom pa bo moral biti sila usklajen, ker se le tako zagotavlja pravilen, usklajen, enakovreden in strokoven odnos. Gospod Koršič meni, da bo v okviru naše občine treba tudi vinogradništvo postaviti na drugačne osnove — zagotoviti dodatno specializacijo strokovnjaka za to, in sicer povsem v breme občine. Imamo namreč ogromno površin, ki so bile svojčas ene najbolj tržno usmerjenih, kmetijam so dajale največ dohodka, danes pa so zaraščene. Sploh nimamo vizije razvoja te pomembne panoge! Vinogradov naj bi namreč bilo čez 1.000 ha, pa je od tega trenutno 30% povsem opuščeni, še nadaljnjih 50% pa je tehnološko nepravilno rešenih.

Ustanovitev odborov

Izvršni svet bo na posameznih področjih delo organiziral v **odborih**. Odbor ni upravnoorganizacijski organ, pač pa vmesni člen med upravo in IS. To so usklajevalni organi, ki dajejo svoja mnenja, stališča... Odbore naj bi vodili nepoklicni člani izvršnega sveta, ustanovili pa jih bodo za področje energetike, obrti in podjetništva, javnih financ (proračun), verjetno pa tudi za kmetijstvo.

Tone Koršič, član izvršnega sveta, odgovoren za kmetijstvo, pravi, da vprašanje organiziranosti kmetijskega resorja v občinski upravi še ni povsem razčiščeno. Priznava sicer, da njegovo stališče ni nujno stoddostno pravilno, da pa je prepričan, da bi bilo smiselno **ustanoviti samostojen sekretariat za kmetijstvo**. Že zaradi same teže problema — položaja kmetijstva v občini, ki je bilo doslej vseskozi zapostavljeno, ga je strah, da se bo to, organizirano po ostalih segmentih občinske uprave, ponovno porazgubilo. V enotno organiziranem sekretariatu je tudi praktična možnost kontrole dela in izvajanja politike večja. Čeprav osebno k temu teži, se zaveda, da ni nujno, da bo taka oblika organiziranosti kmetijskega področja v državni upravi tudi obveljala.

Druga možnost je, da bi kmetijstvo razdelili na gospodarstvo (kjer ne vidi pravega učinka) in na plan (razvoj). Ta (druga) možnost bi po njegovem mne-

nju morda bila sprejemljiva, saj si pod gospodarstvom, ki bi naj bilo na skrbi občinske uprave, predstavlja predvsem komunalno. Sekretariat za razvoj naj bi bil po mnenju Tonija Koršiča glavni dejavnik bodoče politike, čeprav ne ve natančno, kako to izpeljati. Pravi, da so bili v občini Krško doslej le srednjeročni razvojni plani podjetja M-Agrokombinat, občina kot celota pa kmetijskega razvojnega programa ni imela — tako kot

Foto: Dušan Barbič

Krajevni uradi tudi pomoč lokalni samoupravi

Franc Pavlin, član IS SO Krško, odgovoren za koordinacijo dela sekretariata za notranje zadeve in občo upravo ter za ljudsko obrambo: »Namen, ki si ga je obstoječi izvršni svet zastavil ob izvolitvi, je, da obstoječo državno upravo pocenimo. K temu nujno sodi tudi racionalizacija v krajevnih uradih.«

Podatki govorijo, da vodje obstoječih krajevnih uradov nimajo obremenitev za poln delovni čas in bi jim ostalo na voljo še dovolj časa za opravljanje drugih nalog. Zato so pripravljavci racionalizacije občinske uprave sedaj pred dvema možnima rešitvama: da krajevne urade ukinemo, ker dela ni dovolj za poln delovnik, ali da ti uradi ostanejo, le da bi bili drugače organizirani.

Svoj predlog so že posredovali predsednikom svetov KS, ki imajo možnost, da ga po premlenu sprejmejo ali odklonijo — s pisnim odgovorom na anketni vprašalnik. Bistvo predloga je v tem, da bi po novem krajevni uradi delovali v posameznih krajevnih skupnostih le toliko, kolikor je potrebno za polno zaposlenost delavcev (torej odvisno od velikosti KS, števila prebivalcev, infrastrukture...), zato pa bi jih odprli tudi tam, kjer jih doslej ni bilo. Krajevni uradi bi po posameznih središčih KS delali ob določenih dneh vsak teden, čas in dneve opravljanja nalog bo vnaprej določil izvršni svet. Ta bo o tem sklenil tudi dogovor s posameznimi krajevnimi skupnostmi. »Nič ne bo prebivalcem vsiljeno,« zagotavlja Franc Pavlin. Od tega, koliko krajevnih skupnosti bo tak način opravljanja storitev želelo sprejeti, bo odvisno število izvajalcev (delavcev v krajevnih uradih). So pa člani IS pri obravnavi in usklajevanju Osnutka pristopa, načel in izvedbe zamisli za reorganizacijo in racionalizacijo upravnih organov občine Krško ugotovili, da krajevnih uradov ne bi bilo smotno ukinjati in da bi bila nova oblika organiziranosti sprejemljiva. **Krajevni uradi bi ostali na vseh tistih lokacijah, kjer že danes delujejo, le število uradnih dni na teden bi skrčili. Tiste dneve, ko bodo TI krajevni uradi zaprti, bodo delavci iz njih delali na NOVIH LOKACIJAH: v krajevnih skupnostih, kjer doslej krajevnih uradov ni bilo.**

Pripravljavci reorganizacije se povsem zavedajo, da bo za tak način dela treba zagotoviti dodatne prostore tam, kjer jih doslej ni bilo. Zato so take krajevne skupnosti prosili tudi, naj ustrezen prostor poiščejo, ponudijo upravnemu organu v uporabo. Ta bo prevzel stroške

ogrevanja, telefona, elektrike... Zavedajo se, da bodo s tako selitvijo vodij krajevnih uradov nastali stroški, a računajo, da bosta prihranek pri zmanjšanju števila delavcev in usluga lokalnemu prebivalstvu to vendarle odtehtala.

V dogovoru, ki ga bo izvršni svet sklenil s krajevnimi skupnostmi, bo izrecno zapisano še nekaj. Šef krajevne urada bo moral do 30 % svojega delovnega časa porabiti za pomoč pri delovanju krajevne samouprave. S tem bo odpadel večni problem s tipkanjem, pošiljanjem vabil in druge pošte ter pisanjem zapisnikov na sejah. Šefi krajevnih uradov bodo namreč dolžni prihajati tudi na večerne seje organov krajevne samouprave. Seveda bo pri tem potrebno nekaj osnovne koordinacije, saj bo posamezni delavec dolžan skrbeti za dve ali več krajevnih skupnosti. Za ta del svojega dela bodo odgovorni izključno svetom krajevnih skupnosti in ti bodo lahko predlagali tudi njihovo zamenjavo.

Od vsega tega si predlagatelji, razen racionalizacije, obetajo več učinkov: zagotovljena bo institucionalna vez med krajevno skupnostjo in oblastjo (državno upravo), ki bo zagotovila pretok določenih informacij. Občani bodo namreč imeli pravi naslov, kamor se bodo lahko obračali po podatke, napotke za čim hitrejšo in učinkovitejšo reševanje

Kaj se dogaja s satelitskimi programi v krškem KDS

SAT oprema je bila v občini Krško prvotno nabavljena za sprejem osmih SAT programov s komunikacijskega satelita ECS-1, kasneje pa še za tri programe iz satelita DBS (ASTRA).

V zadnjem času so se v orbiti pojavili mnogi novi sateliti, katerih oddajna moč je večja od moči do sedaj znanih. Za sprejem SAT programov pri nas pa so zanimivi tako imenovani sateliti za neposredni sprejem (DBS), katerih oddajna moč je ravno tako večja.

Nekatere od SAT programov, ki smo jih v Krškem gledali s satelita ECS-1, je korporacija SAT »prestavila« s satelita ECS-1 na satelite za neposredni sprejem (DBS), nekatere pa še bo. Te spremembe potekajo sedaj. Na sprejemni postaji Sremič moramo zaradi teh sprememb pregledati določene enote v sprejemni postaji in preusmeriti sprejemne para-

sovjih problemov: osebnih, s področja infrastrukture ali česar koli, pomembnega za življenje v KS. V teh uradih bodo državljani lahko opravili cel kup svojih formalnosti: dobili potne liste in osebne izkaznice, razna potrdila, dovoljenja, prigrasitve s področja gradbeništva, dokumente za živino, krajevne skupnosti bodo imele organizirano vodenje svojega pisarniškega poslovanja, ne bo več treba domačih arhivov...

Če se taka rešitev ne bo izkazala za ustrezno, jo izvršni svet namerava spremeniti, prilagoditi ali ukiniti. Trenutno pa ji govori v prid razmišljanje, da je treba v vsaki KS (dokler bodo te obstajale) imeti nekoga, ki pozna ustroj države, na katerega se lahko obrnejo tako prebivalci kakor tudi nadrejeni, saj bo poznal tudi razmere in dogajanje v kraju. Seveda se bo o vsem skupaj morala izreči tudi občinska skupščina, dejstvo je tudi, da se bo komunalni sistem s sprejetjem nove ustave itak spremenil. O vsem tem se bo treba pogovarjati takrat, ko bo čas, a po mnenju Franca Pavlina krajevnih uradov ne bi smeli ukinjati. Nova, tržno usmerjena država (in družba) ne bi smela sloneti na voluntaristih, zato gre pri tem v bistvu za razpodružbljanje državne uprave. Država ne bo več odmirala, pač pa bo dobila tiste naloge, ki jih mora dobiti, in (upajmo!) postala učinkovita.

bole. Za pregleditev (nastavitve) sprejemnih enot je potrebna zahtevna in draga oprema, zato se ta postopek praviloma opravlja pri izvajalcu te opreme (KATHREIN — NEMČIJA).

Kot ste opazili, smo določene spremembe morali narediti že do sedaj v dogovoru z sedanjim izvajalcem del na sprejemni postaji Sremič (Vladimirjem Judom, d.i.e.) in gradbenim odborom. V bodoče pa bo odločitev o programski izbiri v rokah na novo ustanovljene Skupščine KDS Krško, ki bo na osnovi ankete med gledalci in tehničnimi možnostmi poskrbela za realizacijo.

Za KDS Krško:
Anton Pieterski
Franc Dobrave

Pod drobnogledom skupščine

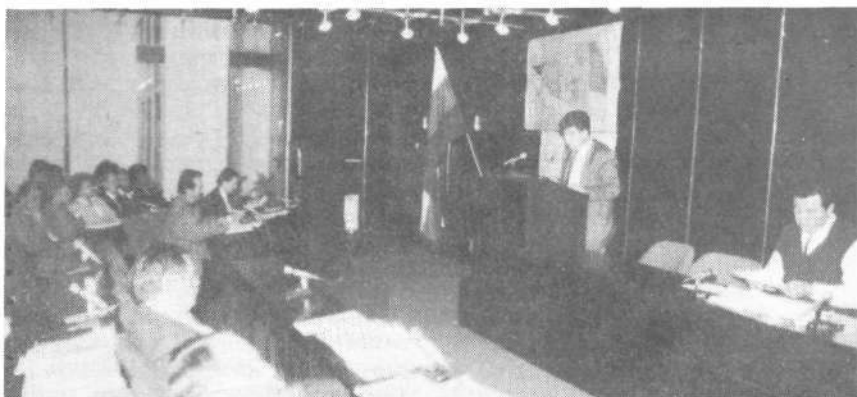
Da bo zadnje zasedanje občinske skupščine dolgotrajno, se je dalo slutiti že na začetku. Uro in pol so namreč delegati potrebovali, da so se dogovorili o dnevnem redu, ko pa je bil ta vendarle sprejet (tak, kot je bil prvotno predlagan), so se razprave zavlekle v pozne večerne ure in okoli desete je postalo jasno, da zastavljenega dela na ta dan, 10. oktobra, ne bo mogoče opraviti do konca. Zato so zasedanje prekinili ter ga nadaljevali in dokončali naslednji teden, 18. oktobra.

Razprave o vseh temah so bile dolgotrajne, pa naj se je kakšna točka iz dnevnega reda zdela še tako lahko obvladljiva. Najmanj pripomb je bilo ob poročilu izvršnega sveta o prevzemu poslov od prejšnje vlade. Odlok o zaključnem računu proračuna so sprejeli šele potem, ko so temeljito »izprašali« vodjo finančne službe Upravnih organov. Dopolnili so predlagani program dela skupščine do konca tega leta (ena od dopolnitev je obravnava razmer v gospodarstvu), dali so dovoljenje za vključitev razvojnih načrtov Vidma v oba družbeno plana in se odločili, da se v aktih Sklada stavbnih zemljišč poveča število članov njegovega upravnega odbora. Niso pa sprejeli Odloka o Ureditvenem načrtu Ravno — peskokop, in to kljub zatrjevanju pripraviljalcev gradiva, da za zavrnitev ni nobene osnove; zahtevajo pač še dodatna pojasnila o tem, kaj peskokop sploh pomeni za našo občino.

Od petih predlogov za imenovanja so zavrnili dva: komisijo za odnose z verskimi skupnostmi, ker je večina menila, da je več ne potrebujemo, in komisijo za vloge in pritožbe, ker niso bili za vse predlagane člane. Imenovali so delegata v Svet poslušalcev in gledalcev RTV Slovenija in komisijo za vodenje javne razprave o Ustavi republike Slovenije (**Vida Ban, Ivan Kozole, Jože Žabkar in 7 še neimenovanih predstavnikov strank**). Predlog za sestavo upravnega odbora Sklada stavbnih zemljišč je doživel spremembo že v času od prve do druge polovice skupščinskega zasedanja, ker sta se dva od predlaganih članov ob razpravah o poslovanju sklada odrekla kandidaturi, in tako je skupščina imenovala upravni odbor v naslednji sestavi: **Metod Šonc, Vinko Fric Gabrijel Metelko, Viljem Manček, Stane Zorko, Janez Žarn in Maksimilijan Babič**.

Najdlje pa so se seveda delegati zadržali pri poročilu o poslovanju Sklada stavbnih zemljišč. Ob tem, da se v gradivu za razpravo, ki ga je zbral izvršni svet, večina ni mogla kdove kako znajti, so zastavili kopico vprašanj; zato pač, kot je rekel eden od delegatov, ker — čeprav nikogar ne obtožujejo, pa o marsičem dvomijo. Osnovo za dvome vidijo že, če primerjajo program sklada za leto

NAŠ GLAS

Seja SO 10. 10. 90: F. Černelič pojasnjuje poročilo o primopredaji. Garaško delo predsedujočega je opravil Jože Žabkar.

1989 z njegovo realizacijo. Delegati zato niso bili zadovoljni s predlogom izvršnega sveta, da bi ta gradivo o delu sklada dopolnil z odgovori na postavljena vprašanja in ga potem še enkrat dal skupščini v obravnavo, ampak so sklenili dvojce: 1. da Služba družbenega knjigovodstva opravi kontrolo finančnega poslovanja sklada v obdobju 1986—1990 in 2. da izvršni svet imenuje posebno komisijo, ki naj opravi ekonom-

sko—tehnično revizijo poslovanja.

Ne ravno majhnemu številu vprašanj, ki jih je vzpodbudila razprava o točkah dnevnega reda, so ob koncu zasedanja delegati vseh treh zborov dodali še številna druga. Po področjih so zelo raznovrstna, postavljena pa večinoma tako konkretno, da jih na straneh te številke Našega glasa objavljamo v celoti. Odgovori pridejo na vrsto, ko bodo pripravljene.

Pripombe, pobude in vprašanja delegatov

Dokončati izgradnjo KDS v krajevnih skupnostih Leskovec in Dolenja vas

Jože Stibrič, delegat KS Dolenja vas:

Na svojem prvem, ustanovnem sestanku (4. 10. 90) je Skupščina lastnikov KDS Krško sprejela zahtevo, da tudi na novo izvoljeni organi SO Krško ne smejo spremeniti politike izgradnje KDS v občini, ampak morajo omogočiti, da se izgradnja tega sistema, ki ima za občino velik pomen, dokonča v takšni obliki in tolikšnem obsegu, kot je bilo prvotno zastavljeno. Skupščina lastnikov KDS je tudi sklenila, da bo s to zahtevo seznanila delegate zborov SO Krško.

Ko smo se pred leti prebivalci KS Dolenja vas in Leskovec odločali o tem, ali naj se vključimo v akcijo izgradnje kableske televizije (tako smo ji takrat rekli), smo bili nekoliko skeptični. Prejšnji izvršni svet nam je novi projekt slikal v najlepši luči: satelitski programi, kableski — interni programi in (to nas je vendarle najbolj mikal!) soliden sprejem najmanj štirih domačih TV programov. Morda jih bo še več, so trdili, saj bi lahko dobili še signal avstrijske, italijanske, kopske televizije... Nekako tako so nam obljubljali predstavniki prejšnjega občinskega vodstva, vključno s funkcionarji SZDL... Vedeli smo, kot sem že omenil, da tako gladko in zlahka, kot so nam skušali dopovedati, le ne bo šlo. In to kljub temu, da so nam odločno zatrjevali, da je po obdobjih napeljevanja elektrike, vodovodov, asfalta, telefoni-

je... sedaj napočil čas kableske televizije, da v razvitem svetu na strehah nikjer več ni TV anten... Nekako smo čutili, da MI nismo pravi, ki bi lahko kar uresničili idejo o napeljavi takega kableskega sistema; morda drugod lahko, a ravno v Dolenji vasi in Leskovcu sila težko.

Za naša gospodinjstva tudi odrejeni prispevek sploh ni bil malenkosten, saj so ga ponekod le stežka zmogli in so se družine na račun njegovega plačevanja morale marsičemu odpovedati! Akcije so se ponekod udeležili le zato, ker jih je izkušnja s telefonijo izučila, da za zamudnike popravnega izpita zlepa ni! Pa tudi prejšnji izvršni svet je celoten projekt vključil v svoj program, pred delegati občinske skupščine verificiral njegovo financiranje in mu dal novo razsežnost: obveščanje javnosti, tako potrebno ravno v našem okolju — zaradi jedrskega objekta, klora, prometnic in še česa.

Vse lepo in prav, razen ene bistvene podrobnosti: kablesko so dobili vsi stanovalci blokov v Krškem, kdor jo je hotel in kdor je ni hotel, in to brezplačno! Plačevali bodo samo dosedanjo najemnino za uporabo skupinske antene. Dobili so jo tudi na Senovem, kjer so se dela lotili povsem samostojno in brez pomoči širše družbene skupnosti. Prebivalci KS

Kritika poročila o Skladu stavbnih zemljišč

Silvo Mavsar, delegat Zelenih Krškega:

Poročilo o poslovanju sklada je po našem prepričanju pisano s ciljem, da zamegli obstoječo situacijo, ne pa s kritično presojo štiriletnega dela in za seznanitev novih delegatov z vsebino, načinom dela in porabo v skladu zbranega denarja.

Glede na to, da je bila zamenjana večina delegatov v skupščini, smo prepričani, da jih veliko ne razume predlaganega gradiva. Če bodo strokovne službe pripravile novo gradivo, jim predlagamo, da v celoti zamenjajo način pisanja. Predloženo gradivo je tako pomanjkljivo in tako napisano, da konkretnih pripomb skorajda nima smisla dajati.

1. Pri pregledu poslovanja sklada v obdobju 1986—90 so pri nominalnem pregledu navedeni zneski v dinarjih, kar je povsem nesprejemljivo glede na inflacijo, ki je bila v obravnavanem obdobju. Povsem razumemo, da je treba finančna poročila uradnim institucijam pisati v veljavni državni valuti, vendar pa mora biti za tiste, ki odločajo o pravilnosti porabe denarja, navedena vrednost v paralelni valuti, ki vsakomur omogoči

Dolenja vas in Leskovec pa smo ponovno ostali praznih rok — tako kot običajno, čeprav je bilo ravno od naše odločitve o sodelovanju pri projektu odvisno, ali akcija sploh bo. Zmanjkalo je kabla, za nabavo manjkajočega pa ni več denarja! Akcija zaradi tega miruje že leto dni!

Zato od tega izvršnega sveta terjamo, da takoj in jasno odgovori na naslednji vprašanji:

1. Ali in kdaj namerava izvršni svet zastavljeno akcijo izgradnje KDS nadaljevati oziroma zaključiti v naših dveh KS, ki sta k akciji pristopili prvi in sta vsem že naštetim nevšečnostim, zaradi katerih smo se te gradnje lotili, najbolj izpostavljeni? Tudi sprejem TV signala s Trdinovega vrha imata moten — najraje v času, ko je na sporedu osrednji TV Dnevnik ali Žarišče...

2. Če res velja trditev, da je delež zasebnih naročnikov bil malenkost (čeprav se NAM sploh ni zdelo tako!) v primerjavi s tistim, kar je še morala primakniti skupnost, sprašujemo izvršni svet, zakaj si te podpore ne bi zaslužili tudi vsi mi, ki je še nismo dobili, saj naši člani ravno tako ustvarjajo v tej skupnosti.

izračunati realno trenutno vrednost.

V primeru, če predlagatelj želi manipulirati s podatki in prikriti dejansko stanje, je to zloraba položaja, če pa gre za pomanjkljivost, je to skrajna malomarnost predlagatelja, ki jo mora pred sprejemom popraviti.

To, da je porabo potrebno prikazati v paralelni valuti, velja za vsa ostala poročila, saj bo šele nato možno ugotoviti dejansko stanje in stvarno porabo sredstev, na osnovi česar je možno sprejeti poročila in programe dela.

Program nalog sklada za leto 1989 in finančni načrt za to leto, kot sta predložena v gradivu, nista vredna niti komentarja. Ker pa je to stvar preteklosti, opozarjamo pripraviljalce teh dokumentov, da je potreben pri njihovi sestavi za letos popolnoma nov pristop.

Program porabe sredstev sklada je potrebno oblikovati kot enoten akt brez posebnega dela in brez programov posameznih plačevalcev obveznosti v sklad.

Poleg tega predlagamo, da v novem poročilu strokovne službe pojasnijo:

1. Koliko sredstev sklada je bilo porabljenih za zgraditev stanovanj delavcev v NEK?

2. Koliko denarja je bilo potrošenega iz sredstev sklada ali stanovanjske skupnosti za izgradnjo nadomestnih in novih stanovanj za delavce UNZ ali PM Krško?

3. Kolikšen je bil vložek sredstev sklada in drugih občinskih sredstev v novo zgradbo UNZ in in kolikšna je bila prvotna pogodba o sofinanciranju?

4. Občinski skupščini predlagamo, da zahteva, da pred prevzemom sklada Služba družbenega knjigovodstva ugotovi pravilnost finančnega poslovanja sklada, izvršni svet pa naj imenuje posebno komisijo, ki naj napravi ekonomsko-tehnično revizijo s ciljem, da ugotovi, če so sredstva sklada dejansko bila porabljenega za izgradnjo objektov in izvedbo nalog po programu sklada.

5. Ali je program in finančni načrt sklada že sprejela skupščina? V prime-

ru, da ni, predlagamo, da pred sprejemom predloženi program pregleda nov upravni odbor in da se o novem programu izjasni IS.

Če pa je program že bil sprejet, predlagamo takojšnjo revizijo, popravek in rebalans.

Adaptacija stare osnovne šole v Koprivnici

Silvo Mavsar, delegat Zelenih Krškega:

IS oziroma njegove službe so pri analizi porabe sredstev sklada prikazale poseben del financiranja adaptacije objekta v Koprivnici, katerega uporabnik naj bi bilo podjetje DARJA d.o.o.. V zvezi s tem sprašujem:

1. Kako je bilo mogoče financirati objekt, katerega lastnik ni občina?
2. Kako je bilo mogoče skleniti najemno pogodbo za uporabo tega objekta, saj sklad sploh še ni lastnik objekta? S kom je bila sklenjena najemna pogodba za ta objekt?

3. Kaj namerava IS storiti, da se investicija zaključi in objekt začne uporabljati?

Glede na to, da je pri tej investiciji vidna in znana vloga prejšnjega predsednika IS g. Igorja Dobrovnika, sprašujem:

1. Kdo je dal ponudbo za adaptacijo in kdo je opravil izbiro najugodnejšega ponudnika?

2. Kdo je podpisal pogodbo z izvajalcem del?

3. Ali je res, da podjetje DARJA d.o.o. uporablja adaptirane prostore v renoviranem objektu v Velikem Podlogu in kakšna je povezava tega podjetja z institucijo, ki je financirala izgradnjo tega objekta, z najodgovornejšimi ljudmi iz te institucije?

4. Ali je res, da je kredit v vrednosti 1.500.000,00 din, ki ga je dalo podjetje Darja d.o.o., vezan na plačevanje 85-odstotnih letnih obresti in da mesečna obveznost sklada samo za obresti znaša cca 90.000,00 din?

Kdo je pristojen za podpis takih pogodb in kdo je podpisal to pogodbo?

5. Ali je sklad stavbnih zemljišč oz. proračun občine igral kakšno vlogo pri nakupu poslovnega prostora na Dalmatinski cesti za to podjetje, glede na to, da se je ta objekt adaptiral v sklopu sredstev, ki so bila zbrana za prenovo starega mestnega jedra?

6. Kdo financira adaptacijo in ureditev poslovnih prostorov nad trgovino Zastava avto? Kdo je najemnik teh poslovnih prostorov in kdo je te prostore dal v najem?

7. Ali je res, da je bila iz sredstev za obnovo stanovanj bivše stanovanjske skupnosti obnovljena vrstna hiša na Senovem, ki jo uporablja hči g. Dobrovnika? Kdo je lastnik te hiše?

8. Ali je res, da IS ne bo vztrajal pri vrnitvi stanovanja, ki ga je uporabljala delavka upravnih organov občine g. Darja Dobrovnik, glede na to, da je dala vlogo za prenehanje delovnega razmerja?

9. Ali je res, da za zamenjavo stanovanja pristojni organ občine ni dal soglasja?

Glede na dvome, ki so razvidni iz teh vprašanj in upravičenih domnev, da gre za zlorabo pooblastil odgovornih delavcev posameznih organov, dajem skupščini pobudo, da se prouči vloga in odgovornost posameznih delavcev pri vseh možnih kršitvah.

10. Zanima me, kdo je lastnik 18 stanovanj na Bohoričevi, ki jih je sklad stavbnih zemljišč odkupil od Pionirja, kdo upravlja s temi stanovanji in kdo je sprejel sklep, da se ta stanovanja razdelijo ter po kakšnih kriterijih so bila razdeljena?

Vprašanje gospodarskega razvoja v občini

Vida Ban, delegatka Zelenih Krškega:

Iz poročil o gospodarjenju v preteklem obdobju je razvidno, da se gospodarstvo občine nahaja v izjemno kritični situaciji. Nelikvidnost in blokade žiro računov so postale sestavni del poslovanja firm.

Vse to kaže na pomembno zmanjšano učinkovitost gospodarstva v občini, ki ni več sposobno produktivno zaposlovati takega števila delavcev kot do sedaj. Za nove iskalce zaposlitve, predvsem tiste, ki prvič iščejo delo, ni več nikakršnih možnosti niti da opravijo pripravništvo, kaj šele, da bi se redno zaposlili. V večjem številu podjetij pa se srečujejo s tehnološkimi viški in vse večjim številom nerazporejenih delavcev.

V občini smo ugotovili, da je možen izhod iz nastale situacije predvsem v razvoju obrti in podjetništva. Paralelnega sistema gospodarstva, ki bo sposobno prevzeti del bremena, ki je sedaj naloženo le družbenemu delu gospodarstva, pa si ne moremo zamišljati brez organizirane akcije vzpodbujanja zasebne iniciative in ustvarjanja rizičnega kapitala v skladu za razvoj.

Sprašujem:

1. Kaj je izvršni svet storil oz. kaj namerava storiti na področju razvoja

družbenega dela gospodarstva, zasebnega podjetništva in obrti? Kako bo IS organiziral akcijo vzpodbujanja in pospeševanja gospodarskega razvoja in odpiranja novih delovnih mest v občini?

2. Ali bo IS predlagal skupščini ustanovitev sklada za razvoj oz. kdaj planira, da bo ta sklad ustanovljen?

3. Koliko je bilo v proračunu občine zbranih sredstev za odpiranje novih delovnih mest v zadnjih štirih letih (prikazano v DEM)?

* Na osnovi kakšnega sklepa in iz katerega vira so bila ta sredstva zbrana?

* Kje in za kaj so bila ta sredstva porabljena?

* Koliko je bilo na osnovi teh vlaganj odprtih novih delovnih mest in kakšne so bile ali so pogodbene obveznosti uporabnikov teh sredstev?

* Ker organizirano zbiranje sredstev za razvoj in odpiranje novih delovnih mest podpiramo, nas zanima, kako bo z zbiranjem v prihodnje, koliko bo teh sredstev zbranih do konca tega leta, kakšen je plan zbiranja teh sredstev za prihodnje leto in kakšen je program, na osnovi katerega bodo ta sredstva porabljena?

S postavljanjem teh vprašanj želimo vzpodbuditi IS in druge pristojne organe

v občini k razmišljanju, kam in kako usmerjati gospodarsko politiko občine in kako zagotoviti možnosti za razvoj vseh področij gospodarstva v občini. Ne gre za direktno vtikanje v gospodarske organizacije, ampak za dajanje možnosti in zagotavljanje pogojev, ki so nujni za razvoj v tistem delu, za katerega so pristojni IS občine in njegovi resorni organi.

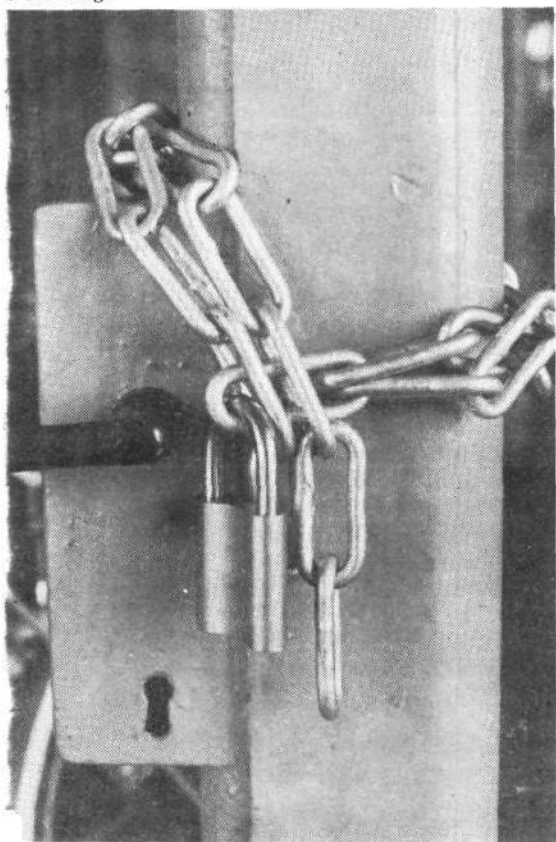
Praščja farma Pristava

Vida Ban, delegatka Zelenih Krškega:

Glede na novo politiko, ki jo je sprejela slovenska vlada za področje kmetijstva — razvoj družinskih kmetij, sprašujem IS SO Krško, kaj namerava storiti s praščjo farmo na Pristavi. Glede na to, da so problemi in škoda, ki jo ta farma povzroča v našem okolju, neobvladljivi in da za sanacijo farme ni potrebnih sredstev, sprašujem, kakšno je stališče IS glede zaprtja praščje farme in razselitve praščev v manjše hleve. Kakšen je program IS na področju kmetijske politike in ali ta program zagotavlja pogoje za razselitev praščev iz te praščje farme?

Glede na to, da je lastnik praščje farme Agrokombinat Krško, predlagam, da tudi to podjetje za skupščino pripravi svoje videnje problematike in problemov, ki jih povzroča farma v fazi rednega obratovanja, in odgovor na vprašanje, kaj pomeni morebitno zaprtje tega objekta oz. zmanjšanje proizvodnje mesa na praščji farmi za to organizacijo.

Črt Čargo

Poslovanje in status DKD Edvarda Kardelja Krško

Silvo Mavsar, delegat Zelenih Krškega:

Na eni prejšnjih sej sem v imenu Demosa predlagal amandma k odloku o zmanjšanju obremenitev gospodarstva za potrebe družbenih dejavnosti. Osebnost sem se zavzel za ta predlog, ker sem iz izkušnje spoznal mnogo primerov neracionalnega obnašanja in menil, da bodo predvsem taki ukrepi navedli izvajalce k drugačnemu razmišljanju. Tako je tudi v kulturi, za katero še vedno menim, da ji namenimo premalo sredstev. Jasno mi je tudi, da v tem trenutku ne moremo pričakovati kaj več, zato pa bi morali bolj intenzivno iskati možnosti racionalizacije, ne le z zmanjševanjem stroškov, pač pa tudi s povečevanjem kvalitete.

Ker je Delavski kulturni dom Edvarda Kardelja Krško profesionalna kulturna organizacija, ki naj bi po mnenju mnogih in mojem osebnem mnenju igrala pod določenimi pogoji osrednjo vlogo na področju prireditvene dejavnosti in razvijanja amaterske oziroma ljubiteljske kulture, bi morali, preden pristanemo na to, da ta hram pridobi novo ime »Kulturni dom Krško«, razčistiti vrsto vprašanj v zvezi z njim, ki pa so tesno povezana tudi z nadaljnjo kulturno politiko v občini.

Koliko tako imenovanih kulturnih sredstev je letošnje leto namenila naša skupnost domu in koliko znaša trenutna mesečna dotacija?

Koliko kulturnih programov je v letošnjem letu organiziral sam dom in kakšen je bil obisk na njih?

Koliko kulturnih prireditev in katere je dom organiziral po drugih krajih naše občine?

Koliko kulturnih prireditev so v domu organizirali drugi organizatorji?

Kakšen je sploh status kulturnega doma?

Kdo sestavlja in izbira kulturni program v domu in koliko je bilo v letošnjem letu namenjenih sredstev kulturnim prireditvam?

Kdo sme razpolagati in pod kakšnimi pogoji z opremo in tehniko v domu?

Ali je možno in pod kakšnimi pogoji, da organizira prireditve v domu druga družbena ali zasebna prireditvena organizacija?

Ali je res, da je bila zadnja nabava opreme v domu (računalnik, videotop itd.) omogočena iz sredstev, namenjenih projektu ekološke table? Če je bilo tako, kdo je odobril nabavo?

Ekološka ogroženost občine

Silvo Mavsar, delegat Zelenih Krškega:

Občinska skupščina v stari sestavi je konec lanskega leta sprejela program, s katerim so bili zastavljeni cilji in roki ter odgovorni nosilci za reševanje posameznih ekoloških problemov v občini. Ker je nekaj rokov medtem že poteklo, zahtevam, da izvršni svet objavi, kako je z izvajanjem nalog s področja varstva okolja v občini.

Zagotoviti obnovo gozda v Črni mlaki

Branko Vodopivec, delegat ZZZD:

Iz zanesljivih virov smo izvedeli, da obstaja načrt, po katerem bi 100 ha mešanega gozda v Črni mlaki iztrebili in spremenili v sadovnjake. Črna mlaka je mešani gozd, ki raste na območju med Libno, cesto Krško—Artiče in Zdolsko cesto. Je vodonosno območje Čelskega potoka in Sečnika, ki polnita večje ali manjše vodne zbiralnike v naseljih med Starim gradom, reko Savo in Pohanco, torej oskrbujejo s pitno vodo okrog 300 gospodinjstev. Zato prebivalci KS Dolenja vas odločno zahtevamo ugotavljanje odgovornosti in strokovne usposobljenosti za tiste posameznike, ki te akcije niso takoj preprečili, čeprav bi jo lahko in bi jo po svoji vesti morali. Zahtevamo, da se gozd v Črni mlaki obnovi tako, da se star in prezrel les nadomesti s takimi drevesi, ki so za tukajšnjo zemljo in klimo primerna, in da se ohrani ta nenadomestljivi regeneratorski zrak, pomemben tako za okoliška naselja kakor tudi za nesrečne prebivalce Krškega, okrašenega z obiljem tamkajšnjih dimnikov. Akcijo prenavljanja tega gozdnega območja GG Brežice že nekaj časa načrtuje, zato jo je treba kvečjemu pospešiti in preprečiti njegovo zasajanje s sadnim drevjem, po katerem se bodo skozi vso dobo vegetacije trikrat mesečno zlivali hektolitri bolj ali manj strupenih kemičnih raztopin. Prebivalci krajevne skupnosti Dolenja vas nikakor ne bomo dovolili, da se zaradi pohlepa nekaj lastnikov gozdnih parcel uniči eden redkih doslej še nezastrujenih rezervatov pitne vode.

NAŠ GLAS
NAŠ GLAS

Zakaj tako pozno sprejemamo odlok o proračunu

Silvo Mavsar, delegat Zelenih Krškega:

1. Kako je mogoče, da skupščina šele danes, 10. oktobra, sprejema odlok o zaključnem računu proračuna občine Krško? 2. Kdo predlaga odlok v sprejem, prejšnji ali novi IS?

3. Zakaj bilanca prihodkov in odhodkov proračuna nima indeksa realizacije 1989 na realizacijo 1988, ki bi bil v tem poročilu najpomembnejši podatek, na osnovi katerega bi ugotovili spremembe v strukturi porabe.

4. Ker posamezne postavke niso navedene v realni valuti, je nemogoče ugotoviti, koliko sredstev je bilo realno namenjenih za financiranje posameznih dejavnosti oz. projektov.

5. Koliko sredstev iz proračuna 1990 je bilo porabljenih za pokrivanje stroškov poslovanja v preteklem letu in za katere namene so bila ta sredstva porabljena?

6. Nikakor se ne strinjamo, da sta v obrazložitev že tako vprašljivega finančnega poročila zapisana le dva stavka,

saj gre za porabo več milijonov DEM družbenih sredstev.

Predlagamo, da skupščina ne sprejme predloženega odloka o zaključnem računu proračuna, dokler strokovne službe ne pripravijo novega poročila, iz katerega bo jasno razvidna realna poraba in v katerem bodo posamezne postavke porabe dovolj natančno obrazložene.

O davčni upravi

Anton Žigante, delegat SOP-a:

Davčna uprava občine Krško ne sprejema več računov obrtnikov, ki jih ti zaradi davčnih odtegljajev potrjujejo na upravi. To velja za določena podjetja v občini Krško, med katerimi je tudi SOP.

Razlog zatakšno ravnanje, po navedbi davčne uprave, je to, da omenjeno podjetje slabo plačuje račune. Vendar davčni upravi SOP plačuje račune — glede na problematiko likvidnosti — v treh mesecih, kar je v trenutni likvidnostni situaciji za Slovenijo normalno, za davčno upravo v Krškem pa ne.

Zanimajo me motivi davčne uprave za takšne postopke. Zakonske obveze so v tej vezi verjetno bolj ohlapne, zato so takšni postopki, ki ne temeljijo na po-

znavanju problemov v gospodarstvu, neresni.

Zanima me, kakšne razloge ima davčna uprava Krško za takšno ravnanje in kakšna merila uporablja za selekcioniranje podjetij v omenjenem smislu.

Kako do nove učne tehnologije v Srednji šoli Krško

Vinko Fric, delegat Srednje šole:

Srednja šola Krško deluje preko trideset let. Trenutno ima 785 učencev, 45 učiteljev in 52 drugih delavcev. Šola dela v izjemno težkih materialnih pogojih, saj ji že vrsto let nihče ne zagotavlja rednih sredstev za nabavo učne tehnologije. Stališče dosedanje izobraževalne skupnosti Republike Slovenije je bilo jasno in nedvoumno: sredstva za dejavnost šole (OD, materialne stroške in minimalno amortizacijo) zagotavlja izobraževalna skupnost, sredstva za usvarjanje materialnih pogojev dela mora zagotoviti ustanovitelj. V našem primeru je to Skupščina občine Krško.

Šola je resnično v kritični situaciji, saj lahko pouk pri vajah in praktičnem delu le še improvizira. Tako ne moremo več

Razstava v Galeriji Krško

Foto: Dušan Barbič

V Galeriji Krško so 24. oktobra 1990 odprli razstavo slik, risb in plastik Janija Robarja in domačina s Trške gore Bojana Mavsarja. Kot gosta sta z nekaj svojimi deli sodelovala tudi njuna kolega Janez—Mišo Knez (ml.) in Štefan Štrempfelj. V otvoritvenem nagovoru bi o avtorjih razstave moral spregovoriti Janez Knez, predsednik društva likovnih umetnikov, ker pa njega ni bilo, je to opravil profesor Alojz Gulič iz Trbovelj.

Ni se omejil zgolj na predstavljanje njunega dela in njune likovne osebnosti, pač pa se je lotil razmišljanja o tem, kaj umetnost je, saj vsakdo lahko v njej poišče tisto, kar od nje želi. Vsak si jo drugače predstavlja. Slike, razvrščene na razstavi, se bodo morda komu zdele grde, umazane, morda si bo celo želel, da bi se obrnil strn od njih. Robar na primer veliko sliko noseče ženske, podobe s poudarjeno seksualnostjo, kot na primer posnetke

starokitajskih ljubezenskih prizorov... Mavsar se (na drugi strani) ukvarja bolj s kiparstvom, razstavlja plastike in reliefne slike. Tudi to je, po besedah govornika, umetnost, saj gledalca prizadene, v njem pusti sled. Če namreč umetnost v tistem, ki mu je namenjena, ne zapusti nobene sledi, potem to pač umetnost ni! Za kulturni program je poskrbel saksofonist Primož Schmidt s svojimi kolegi. Razstava bo odprta do 7. novembra 1990.

naprej, pa tudi mlada generacija s tako improvizacijo ne more biti zadovoljna.

V preteklem mandatu občinske skupščine je šola poskušala na različne načine urejati preko občine svoj materialni položaj, vendar posebnega učinka ni bilo.

Poudarjamo, da je veliko slovenskih občin uspelo urediti stanje v srednjem šolstvu s pomočjo posebne prispevne stopnje, kar smo skušali sforsirati tudi pri nas, vendar tudi to ni uspelo.

Kolektiv srednje šole, skupaj z učenci, se obrača na novo skupščino občine z DELEGATSKO POBUDO, da se takoj proučijo vse možnosti, kako šoli zagotoviti stalni vir sredstev za nabavo učne tehnologije, in se najde rešitev za reden dotok sredstev.

Šola bo pripravila pregled potreb na osnovi minimalnih zahtev veljavnih predmetnikov, realnost zahtev pa naj kontrolira ustrezna komisija, ki jo bo imenovala občinska skupščina, ali izvršni svet.

Romsko vprašanje

Kljub dolgoletnim zahtevam krajanov krajevne skupnosti Veliki Podlog in drugih občanov je bilo v občini Krško za rešitev romskega vprašanja narejenega zelo malo koristnega. Z represijo, ki jo Romi izvajajo nad prebivalstvom, in krajo poljskih pridelkov se razmere zelo zaostrejuje, celo do take mere, da prihaja tudi do fizičnih obračunov. Naselitev tolikšnega števila Romov na lokaciji, kot je Kerinov grm, sredi obdelovalnih polj, brez vode, elektrike in s slabim dostopom, je do skrajnosti neprimerna. Opisane trenutne razmere nam narekujejo hitre in strokovne posege.

Zato zahtevamo, da se v najkrajšem možnem času pripravi primerna lokacija za novo naselitev Romov, kjer bo možnost komunalne ureditve, vode in elektrike.

Želeli bi nekaj osnovnih podatkov:

1. Koliko Romov živi na območju občine Krško, koliko v naselju Kerinov grm in koliko od teh je otrok, starih do 15 let?

2. Koliko Romov je trenutno zaposlenih?

3. Kakšni so kriteriji za pridobitev socialne pomoči, koliko družin in posameznikov dobiva to pomoč ter koliko znašajo skupni stroški z vsemi aktivnostmi mesečno?

4. Koliko Romskih otrok obiskuje osnovno šolo in kolikšni so dodatni stroški šolanja: za posebni prevoz, prehrano, učila, oblačila in druge aktivnosti, ki so potrebne za izvedbo pouka.

Urbanistična dokumentacija in javni natečaj

1. Krški socialdemokrati predlagamo:
a) da skupščina razveljavi sedaj še veljaven, a po našem mnenju nesmiseln sklep, ki pooblašča projektantsko organizacijo Savaprojekt Krško za izdelovanje urbanistične dokumentacije občine Krško;

b) da se sprejme sklep, da je za vsa dela, v katerih je občina soudeležena, obvezen javni natečaj. To naj velja za vsa dela v vrednosti nad 1000 DEM ozi-

roma katero drugo dogovorjeno vrednostjo.

Glede na navedeno predlagamo, da IS imenuje ustrezno strokovno komisijo, ki bi skrbela za kvalitetno izvajanje javnih natečajev.

2. SDSS — občinski odbor Krško je že postavil vprašanje o delovanju Sklada stavbnih zemljišč v občini Krško v zvezi s projektno dokumentacijo, naročeno pri Savaprojektu Krško. Sedaj pa nas zanima, kje je ta dokumentacija, torej v čigavi lasti je sedaj in kje jo je možno dobiti na vpogled.

Kakšno vodo pijemo?

Izvršnemu svetu SO Krško in preko njega inšpekcijskim službam postavljamo naslednja vprašanja:

1. Ali se v krškem in ostalih vodovodnih omrežjih meri oziroma spremlja vsebnost nitratov?

2. Kakšni so principi ugotavljanja — kvalitetno in časovno?

3. Ali se v primeru prekoračitve veljavnih normativov izvajajo ukrepi za zaščito zdravja občanov?

Občani smo imeli priložnost laičnega

preverjanja vsebnosti nitratov v vodi s testom, objavljenim v reviji Zdravje. Ta test, katerega zanesljivost ni preverjena, pokaže, da je v vodovodnem omrežju krškega mestnega vodovoda vsebnost nitratov 25 mg na liter vode, dopustna meja po normativih pa je 10 mg/l vode. Ker so nitriti škodljivi zdravju predvsem za dojenčke, nosečnice in otroke ter seveda tudi za ostalo prebivalstvo, zahtevamo odgovor na zgoraj zastavljena vprašanja.

NAŠ GLAS
NAS GLAS

Delitev stanovanj na Bohoričevi

SDSS — občinski odbor Krško je dobil informacijo, da so bile storjene napake pri delitvi stanovanj v soseski Bohoričeve — gre za tako imenovano solidarnostno stanovanje. Zato postavljamo naslednja vprašanja:

1. Katera komisija (kdo jo je imenoval) in kdaj je spremenila že objavljeno listo o dodelitvi stanovanj (lista je bila objavljena v Dolenjskem listu)?

2. Če je spremembo liste dodelitve stanovanj izvedla ustrezna komisija, zakaj sprememba do danes ni bila izvedena na enak način, kot je bil izpeljan postopek za sprejem prve objave (gre za ustavno pravico občana do pritožbe) ter zakaj o izvedeni spremembi niso bile izdane ustrezne odločbe?

3. Zakaj se izvedba zamenjav stanovanj ni opravila na enak način kot dode-

litev novih stanovanj (gre za postopek) ter katera komisija in kdaj je sprejela posamezno odločbo o preselitvi (zamenjavi stanovanja)?

4. Glede na to, da naša stranka ugotavlja nepravilnosti v postopkih za dodelitev stanovanj ter da je bil o nepravilnostih obveščen tudi izvršni svet, ki je odgovoren za delovanje svojih strokovnih služb, zahtevamo odgovor, kaj so pristojni organi storili za zaščito prizadetih občanov (tistih pač, ki so bili oškodovani), kakšno zadoščenje bodo prizadeti občani dobili ter kakšne sankcije so oziroma bodo izvedene proti odgovornim osebam v primeru, da so naše ugotovitve o nepravilnostih resnične.

Vprašanja se nanašajo na zadnji dve razdelitvi omenjenih stanovanj.

Pričakujemo javni odgovor!

Poseganje v prostor v Ulici Milke Kerin

Stane Sunčič, delegat KS Krško:

Soseda g. Jože Mlakar in g. Anton Cesar sta vložila zahtevek za gradnjo namenskega objekta za trgovino in šiviljstvo. Objekt naj bi povezoval obstoječi hiši v celoto.

Upravni organ za gradbene zadeve je zahtevek sprejel in Savaprojekt naložil, naj izdela lokacijsko dokumentacijo, čeprav je celotna zadeva v nasprotju z družbenim planom občine za obdobje 1986—1990. Posledica takšne odločitve so skaljeni odnosi med sosedi.

Vprašanje:

Ali IS občine in upravni organi ne skrbijo za mirno in nemoteno življenje občanov, ali lahko žrtvujemo tisto, kar smo naredili s težko muko, in podredimo takšni ali drugačni dejavnosti?

Stanovalci obeh ulic želimo živeti v takšnem okolju, kot smo si ga sami uredili (po urbanem načrtu), ne dopuščamo posegov v prostor, ne dopuščamo povečanja prometa in večje onesnaže-

nosti zaradi izpušnih plinov, želimo pa živeti, kot se za ljudi spodobi.

Prosimo skupščino, naj izvršnemu svetu občine naloži obvezno varovanje okolja, naj se ne uniči ena od najlepših in najbolj urejenih urbanih sredin občine (kot je zapisal Naš glas leta 1988).

Krajevni urad Senovo ne sme v nove prostore

Jože Požun, delegat KS Senovo:

Krajevni urad Senovo in KS Senovo se ne moreta in ne smeta vseliti v adaptirane prostore v objektu na Titovi 98 na Senovem, dokler ne poravnata stroškov investicije. Oba sta praktično podaljšana roka SO Krško in delujeta v dobrobit občanov na področju KS Senovo.

Sprašujemo: Ali bo enak kriterij veljal tudi za uporabnike adaptiranih prostorov stare šole v Koprivnici, ki je namenjen za privatno dejavnost? Zakaj Sklad stavbnih zemljišč za prvi primer nima denarja, za drugega pa ni problema za financiranje?

Previsoke stanarine za 65 let stara stanovanja

Jože Požun, delegat KS Senovo:

Pritožba Zinke Guček, družinske upokojenke, zaradi podražitve stanarin:

Pritožbo pišem v imenu stanovalcev Bračičeve ulice, bivše »uradniške kolonije« na Senovem. Stanovalci se tokrat ponovno pritožujemo zaradi nenormalno, neupravičeno visokih stanarin. Stanarine so že doslej bile večje kot, na primer, v drugih občinah, predvsem pa v mestih: v Ljubljani, Mariboru idr. Na to smo večkrat ustno opozarjali lokalne predstavnike oblasti, ki naj bi naše opozoritve posredovali dalje. Vse doslej pa smo naleteli na gluha ušesa.

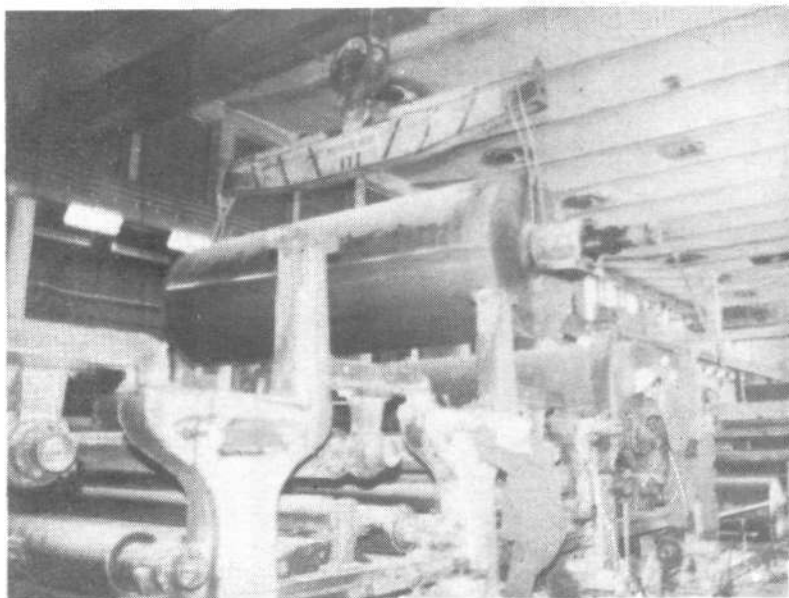
Nikakor ne moremo pristati na ponovne podražitve: s 1. julijem 1990 na povečanje za 125 % in nato še nadaljnjih 35 % s 1. avgustom t. l., saj se stanarine niso povečale nikjer drugje.

Remont v Vidmu napreduje

Nesmiselno je ponavljati, kakšen pomen ima podjetje Videm za gospodarstvo krške občine. Zato je tudi razumljivo zanimanje občinskega vodstva za potek remonta prvega papirnega stroja. Iz nekdanjega veterana bo namreč nastal sodoben stroj za izdelavo papirjev, namenjenih izvozu, stroj, ki bi moral prinašati dobiček. Pridružili smo se predsedniku IS SO Krško Francu Černeliču na enem izmed njegovih delovnih obiskov pri inž. Darku Kolšku, v. d. pomočnika glavnega direktorja za razvoj, kjer je poiskal podatke o poteku remonta. Od tega obiska je preteklo že nekaj časa, ki je v tako koordinirani in vodeni akciji, kot je remont PS1, sila pomembna. Zato smo novejšje podatke o sedanjem stanju poiskali pri vodji projektne skupine, inž. Zoranu Dularju.

Demontaža PS1 teče že od 1. 10. 90, in sicer jo izvajajo z lastnimi ljudmi, čeprav je bilo v začetku predvideno, da naj bi to opravila najeta firma. Delo poteka v dveh izmenah po 12 ur in vanj je vključenih 65 vzdrževalcev ter 40 papirničarjev iz posadke samega stroja. Do 20. oktobra so demontažo zaključili tako daleč, da je v hali ostalo samo še nekaj opreme, predvidene za ponovno montiranje. Kar je bilo demontirane opreme, so jo razdelili v tri skupine: za takojšnjo prodajo v odpad, za ponovno montažo na stroj in za prodajo kot rabljeno opremo ali za uporabo v tovarni.

Gradbena dela izvaja Pionir in od 10. oktobra poteka rušenje ter gradnja že v samem objektu. Glavnina teh del mora biti zaključena do 15. novembra, ko bodo pričeli intenzivno montažo. To bo izvajala Hidromontaža Maribor. Dele, ki bodo potrebni za montažo, dobavlja italijanska firma Beloit in v tovarni se že nabirajo pošiljke (tovornjaki) opreme. Tudi glavni nadzorni monter iz Beloit je na gradbišču že od 9. oktobra 1990.

Na zgornji sliki: Dvigalo je premaknilo sušilni valj. Spodaj: D. Kolšek in F. Černelič pri temelju, ki ga bodo zminirali.

Pripominjamo, da v Bračičevi ulici stanujejo pretežno družinske upokojenke z nizkimi pokojninami, ki morajo poleg občutno visoke stanovanjske najemnine skrbeti še za drago vzdrževanje v zastarelih stanovanjih. Zaradi tega ne zmorejo še stalnega povečevanja stanarin. Prav gotovo vam je znano, da gre za 65 let stare stanovanjske hiše, ki so dotrajale, stanarine pa so večje kot v mnogih novejših stanovanjskih blokih.

Projektanti, inšpekcije in državna (občinska) uprava

Franc Volčanšek, delegat za področje gradbeništva v ZZD:

Zakon o graditvi objektov (Ur. list SRS, št. 34/84 in 29/86) daje predvsem v 30., 31., 79. in 81. členu osnovo za določbe 3. člena **Pravilnika o podrobnejši vsebini tehnične dokumentacije** (Ur. list SRS, št. 40/89, 15. 12. 1989), ki med ostalim določa, da morajo poleg podpisa odgovornega vodje projekta biti navedeni tudi odgovorni projektanti za posamezne stroke in vrste dela tehnične dokumentacije in vrste projektov s podatki, ki so predpisani za odgovornega vodjo projekta (priimek in ime, izobrazba, številka in datum potrdila o opravljenem strokovnem izpitu, številka in datum odločbe delovne organizacije o razporeditvi za odgovornega projektanta, podpis odgovornega projektanta).

Obrtni zakon (Ur. list SRS, št. 35/88 z dne 14. 10. 1988) pa v 136. členu, 2. točki določa:

»Samostojni obrtnik lahko uporablja delo drugih oseb, če zaposli delavce na podlagi pogodbe o delovnem razmerju«,

in v 139. členu dodaja:

»Dovoljenje za uporabo dopolnilnega dela drugih delavcev izda pristojni občinski upravni organ.«

Ta zakon v 96. členu, točki 9 tudi določa, kdaj preneha obratovalnica neposredno na osnovi zakona:

Obratovalnica preneha, »če samostojni obrtnik pri opravljanju svoje dejavnosti uporablja dopolnilno delo drugih oseb brez dovoljenja upravnega organa ali v nasprotju s tem dovoljenjem, z dnem pravnomočnosti odločbe pristojnega upravnega organa.«

Zato sprašujem:

1. Koliko projektov v zadnjem letu dni ni bilo celovitih in ustreznih za izdajo gradbenega dovoljenja glede na navedene točke zakonodaje (predvsem Pra-

Kot že omenjeno, smo na vse to stalno opozarjali, vendar se doslej ni nič ukrenilo.

Pričakujemo, da bo nova občinska oblast tudi o tem razpravljala in ustrezno ukrepala v korist stanovalcev, ki stalnega dvigovanja stanarin finančno več ne zmoremo. V nasprotnem pa bomo primorani, da od 1. septembra 1990 dalje prenehamo plačevati stanarine, vse dotlej, dokler te zadeve ustrezno ne uredite.

vilnika o podrobnejši vsebini tehnične dokumentacije)?

2. Koliko dovoljenj je bilo obrtnikom za področje projektiranja, svetovanja in nadzora izdanih v zadnjem letu dni za uporabo dopolnilnega dela drugih delavcev?

3. Koliko postopkov za prenehanje obratovalnice je bilo v zadnjem letu dni zaradi »prekrška« po 96. členu (točki 9) obrtnega zakona?

4. Ali Uprava za družbene prihodke občine Krško dobi v vednost kakšno pogodbo o delovnem razmerju za delo drugih oseb, ki jo sklene samostojni obrtnik za področje projektiranja, svetovanja in strokovnega nadzora pri gradnji objektov in sam nima zahtevane strokovne usposobljenosti za vse faze projekta?

5. Koliko davkov in koliko prispevkov so samostojni obrtniki, ki opravljajo eno od dejavnosti projektiranja, svetovanja, inženiringa ali strokovnega nadzora v zadnjem letu dni povprečno na mesec odvajali Upravi za družbene prihodke v občini Krško?

Glede na nezaželen pojav, da na območju občine Krško veliko objektov, predvsem infrastrukturnih in cest, gradimo na osnovi priglasitve del, sprašujem:

6. Koliko priglasitev del je pristojni občinski upravni organ v zadnjem letu dni izdal družbenim osebam, obrtnikom in podjetjem in koliko lokacijskih dovoljenj?

7. Kaj se je v zakonodaji spremenilo, da se je število priglasitev oziroma odločb o priglasitvah zelo povečalo v zadnjih mesecih, oziroma kaj je sploh vzrok za to povečanje?

8. Ali je zakonita priglasitev za dela npr. v pločniku magistralne ceste skozi Krško; spremembo funkcije objekta iz stanovanjskega v gostinski lokal ali trgovino; večje adaptacije zgradb; postavljanje gnojnih jam; silosov do 100 m³, čeprav so sestavni del predvidene-

ga gospodarskega posloplja po lokacijski dokumentaciji?

Glede na dejstvo, da je na območju občine Krško že dovolj črnih gradenj, sprašujem:

9. Kakšna je konkretna — operativna vloga pristojne urbanistične inšpekcije in ali se v praksi šteje za črno gradnjo tudi takšna gradnja, ki ne upošteva lokacijskih pogojev?

10. Koliko črnih gradenj (brez lokacijskega dovoljenja) in koliko takšnih, ki ne upoštevajo lokacijskih pogojev, ima urbanistična inšpekcija vsaj na seznamu na območju Posavja — po občinah?

11. Kakšna bo politika vlade občine Krško do črnih gradenj v prihodnje?

Glede na to, da 27. člen Zakona o delavcih v državnih organih (Uradni list SRS, št. 15/90, 20. 4. 1990) določa naslednje:

»Višji upravni delavci in upravni delavci ter strokovno-tehnični delavci, ki jih določi izvršni svet, ne morejo biti člani vodstev političnih organizacij.

Delavci v državnih organih, razen višjih upravnih delavcev, lahko s pismenim dovoljenjem predstojnika opravljajo posamezna dela v drugem državnem organu, podjetju, drugi organizaciji in skupnosti in pri zasebnem delodajalcu ter tisto samostojno osebno delo, ki ni neposredno povezano z delom v državnem organu.

Določba prejšnjega odstavka se ne nanaša na samostojno znanstveno delo, na delo v kulturnih, umetniških, športnih, humanitarnih in drugih podobnih organizacijah in na javno delo na publicističnem področju.«

sprašujem:

12. Kakšno je osebno stališče predsednika Skupščine g. Vojka Omerzuja, predsednika Izvršnega sveta g. Franca Černeliča in predsednika Komiteja za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora g. Franca Jeniča do opravljanja del delavcev v upravi v drugem podjetju, drugi organizaciji, pri zasebnem delodajalcu ali kot samostojnega osebnega dela?

13. Koliko delavcev krške občinske uprave že ima pisno dovoljenje predstojnika za opravljanje posameznih del izven občinske uprave?

14. Koliko delavcev krške občinske uprave ima takšno dovoljenje za delo, ki je neposredno povezano z delom v državnem organu, ne glede na to, kje ga opravlja?

»Kmetje, niste ostali sami!« — še enkrat

Odgovor na članek Slovenske kmečke zveze — podružnice Krško, objavljen v Našem glasu 14, 4. 10. 1990

Načeloma nasprotujemo reševanju zapletov, ki zadevajo notranjo organiziranost podjetja, v časopisih in drugih sredstvih javnega obveščanja. Vendar v zadnjem času napadi na podjetje M-Agrokombinat Krško postajajo vse pogostejši, pri tem pa se uporabljajo take razlage in tak besednjak, ki lahko marsikoga v prvi vrsti zavedejo, poučenega pa revoltirajo.

Tokrat se nočemo spuščati v medijsko polemiko niti s Kmečko zvezo niti z njenimi posameznimi predstavniki. Želimo le s kratkimi odgovori osvetliti obravnavano problematiko in jo tako prikazati v pravi luči. Vsi dosežani sestavki z uporabo netočnih podatkov, nepremišljenih izjav in kipočo namigovanih izkrivljajo resnično podobo. Še več. S takim pisanjem poskušajo povsem izničiti prizadevanja in delo v podjetju, da se proces reorganizacije izpelje, in to na način, ki bi bil sprejemljiv tako za kmete združnike kot tudi za delavce.

Res je, da je v Sloveniji že nastalo nekaj zadrug, vendar jih še vedno lahko preštejemo na prste. Nekaj je zasebnih, kot na primer Agrohiti, ki pa se, žal, že od samega začetka močno oddaljuje od osnovnega principa združništva. V javnosti se namreč ne pojavlja kot ponudnik lastnih kmetijskih pridelkov, pač pa predvsem kot prodajalec industrijskega blaga! Tudi v naši bližini sta bili ustanovljeni dve zadrugi, ki pa seveda v tem kratkem času obstoja nista uspeli pokazati kaj bistveno novega ali boljšega. V Sloveniji večjih sprememb ni bilo. Večina kmetijskih organizacij je še vedno organizirana v obliki družbenih podjetij ali agrokombinatov, veliko pa je še tudi zadrug, ki so vedno bile zadruge po imenu, ne pa po vsebini. Naivna je trditev, da v teh organizacijah hitijo s spremembami. Povsod preudarno čakajo ustrezne zakonodaje oziroma normativnih okvirov, v katerih se bodo nato lahko organizirali.

Ideja združništva in pogoji združevanja so predvsem ekonomski interesi, ki se v pravem združništvu manifestirajo v solidarnosti in skupnem opravljanju poslov po načelu vzajemne pomoči. Prav ta dva pogoja osvetlita združništvo v drugačni luči. Ne gre samo za pridobitnost, ki izhaja iz trditve, da je cilj združništva le poceni nabava reprodukcijskega materiala in prodaja pridelkov po čim višji ceni, pač pa za vrsto drugih dejavnikov, ki omogočajo napredek združnika v ekonomskem, socialnem in statusnem pogledu. Vse v duhu solidarnosti in vzajemnosti.

Prav ta ideja združništva in vsa ostala določila, ki natančno določajo status združni-

ka v zadrugi, njegove pravice in dolžnosti kakor tudi članski delež in jamstvo, so osnovni elementi predlaganega statuta naše ga podjetja. Vsa ta določila so odgovorno in natančno opredeljena. Ideje, ki jih Kmečka zveza ponuja kot svoje »zahteve«, so tako le povzetek določil omenjenega statuta.

Močno izstopa zlonamerna trditev, da imajo krški kmetje to smolo, da nihče ne mara zanje! Več kot petnajst let strokovnjaki Agrokombinata Krško pripravljajo programe za razvoj vseh področij kmetijske dejavnosti. S temi programi je M-Agrokombinat uspel pritegniti in aktivirati ogromna družbena finančna sredstva, in ta so bila porabljena za številne melioracije, mikromelioracije, številne nove goveje in prašičje hleve, nasade jablan, breskev, ribeza, tudi jagod, nasade vinogradov, ureditev pašnikov, silose, številne nove zbiralnice mleka, molzne naprave, mehanizacijo... Vsa pretekla leta, še zlasti pa letos, je M-Agrokombinat oskrboval kmete z mineralnimi gnojili, zaščitnimi sredstvi, s stroji in priključki, semeni, gradbenim materialom in prepotrebni strokovnimi nasveti, ki so bili začetek vsakršnega dogajanja in razvoja. Veliko vlogo je odigrala tudi hranilno-kreditna služba, ki je poskrbela za to, da je vsak združnik lahko vedno in ob vsakem času dobil izplačilo za oddane pridelke. Pri tem pa je HKS pogodbenim pridelovalcem omogočala pridobitev kreditov kot pomoči v največjih denarnih stiskah.

Dejstvo je, da se je velika večina kmetov in delavcev na referendumu 26. 12. 1989 odločila za predlog nove organiziranosti podjetja M-Agrokombinat Krško. Predlog je pripravila strokovna komisija, v kateri so tvorno sodelovali predstavniki kmetov in Kmečke zveze. Po temeljiti strokovni presoji, v kateri je bilo v ospredju vprašanje poslovne uspešnosti podjetja in zlasti zadruga, je bil tako usklajen predlog dan v javno obravnavo in nato v referendumsko potrditev. Žal pa so se kmalu po referendumu pojavili različni pomisleki, predvsem zaradi vključevanja političnih ambicij, ki jih zastopa in vsiljuje zlasti Kmečka zveza.

Ekonomsko stanje DO je bilo predstavljeno kot resno, nikoli pa z grožnjo o likvidaciji. DO je res imela likvidnostne težave, vendar so bile posledica nelikvidnosti posameznih TO. Predvsem TOK-u je primanjkovalo obratnih sredstev. Zaradi tega je resnično grozila nevarnost blokade računa TOK, s tem pa tudi računa HKS, kar bi istčasno pomenilo nemožnost plačevanja prevzetih kmetijskih pridelkov. V okviru podjetja pa je tak likvidnostni primanjkljaj mogoče lažje premostiti in hkrati odpraviti vse grožče nevarnosti.

Stališča oziroma pogoji Kmečke zveze niso nič drugega kot osnovni sestavni elementi **Pogodbe o ustanovitvi Mercator—Agrokombinata Krško, družbe z omejeno odgovornostjo, in Statuta podjetja**. Večina teh predlogov je osnutek statuta že vseboval, nekateri so bili v komisijski razpravi dopolnjeni ali pa nekoliko prilagojeni. Tudi tisto varovalo, ki ga vsebuje pogodba, je element, ki ga je že pred razpravo vgradila v predlog omenjena komisija. Vgrajeno je z namenom, da se omogoči drugačno organiziranje, če bo takšna potreba članov ali podjetja. To pomeni, da so bili pogoji in izhodiščni elementi pogodbe in statuta usklajeni na ravni in v krogu predstavnikov, ki je obetal konzistentnost predloga. Žal nekateri danes ta dejstva zanikajo. Verjetno se boje lastne odgovornosti.

S pogodbo in statutom je predviden poseben status poslovne enote Zadruga, po katerem uresničujejo svoje interese ob zagotovljenih pravicah in izpolnjevanju obveznosti vsi člani — združniki. Kmetje imajo nemejeno možnost uresničevanja svojega vpliva v organih upravljanja Zadruga, v zboru združnikov in združnem svetu, v kreditnem odboru, zboru hranilno-kreditne službe.

Prav tako svojo voljo in pravice lahko uveljavljajo v številnih strokovnih odborih, na primer v odboru za sadjarstvo, živinorejo,

prašičerejo, vinogradništvo ipd. Možnost vpliva pa imajo tudi preko svojih delegatov v DS podjetja. V tem organu sta dva predstavnika s petimi glasovi. To število glasov predstavlja 7,6 % glasov podjetja, vendar pa moramo vedeti, da je število glasov določeno na osnovi kapitala oziroma je odraz razmerja vrednosti osnovnih sredstev na dan 31. 12. 1989. Ta delež se seveda lahko spreminja, tako kot se spreminja vrednost osnovnih sredstev. Način upravljanja na osnovi kapitalskih deležev je pogojen s pogodbo o vključitvi podjetja v poslovni sistem Mercator, to pa seveda vnaša novo dimenzijo v naš sistem upravljanja. V takšnem povezovanju, za nas je to nekaj povsem novega, ne smemo iskati samo strahov. Prav je, da pokažemo pozitivne vidike takega povezovanja v večje sisteme, takega načina upravljanja. Sam sistem lahko zelo pozitivno vpliva na podjetje, zlasti pri izvedbi velikih razvojnih in ekonomsko zanimivih projektov. Od nas pa je odvisno, kako in v kolikšni meri se bomo uspeli vključiti v ta sistem, kakšne programe bomo pripravili in kako bomo sredstva pridobili in jih tudi uporabili za razvoj. Za agresiven razvoj kmetijstva v občini prav gotovo ni rešitev samo v kmetijski zadrugi, pač pa predvsem v primerni organiziranosti podjetja, z jasno opredeljenimi cilji, natančno določenimi nalogami posameznih izvajalcev, poslovno svobodo in čistimi računi.

Kmečka zveza s svojimi nastopi in politizacijo vprašanja nove organiziranosti ni v nobenem pogledu izboljšala položaja kmetijstva. Zaradi oviranja procesa organiziranja, zlasti pa vnašanja netočnih informacij, namigovanj, diskreditiranja podjetja ter podtikanje odgovornim delavcem je vnesla dosti nezadovoljstva in nelagodnega počutja ter močno škodovala poslovnosti podjetja, zlasti poslovne enote Zadruga. Z razširjanjem netočnih informacij je vnašala zmedo ter vzpodbujala nespoštovanje dogovorjenega. Nekateri njeni člani pa, žal, zadrugištvu poznajo samo v svojih besedah, v njihovem delu in dejanjih pa zadrugiške ideje ni zaslediti.

Tudi informiranost, mislimo, da je bila zadostna. Na vsa zastavljena vprašanja so bili posredovani pisni ali ustni odgovori. Na vseh sestankih upravnega odbora Kmečke zveze in ostalih sestankih, ki jih je Kmečka zveza organizirala, so sodelovali predstavniki M-Agrokombinata Krško, vključno z direktorjem podjetja — seveda le, če so bili vabljeni. Po vseh večjih krajih PO pa smo organizirali sestanke in razprave s člani — kooperanti, na katerih smo obravnavali tako pogodbo kot tudi statut podjetja.

Pri tem pa nikakor ne moremo mimo dejstva, da je M-Agrokombinat velikodušno dal na razpolago tehnična sredstva, material, administrativno pomoč, hkrati pa omogočil tudi nemoteno delo upravnega odbora Kmečke zveze, ki je uporabljal prostore podjetja za sestanke.

Glasne so tudi zahteve za delitev družbenega premoženja. Delitev premoženja je lahko stvar dogovora ali zakonske določbe. Premalo pa se ukvarjamo z vprašanjem, kako je nastalo to premoženje, s čigavim delom in kako ga v resnici pravično razdeliti. Žal vsi v glavnem govorimo o delitvi družbene lastnine, torej lastnine, ki je v glavnem nastala z delom in vlaganjem delavcev. Pri tem pa pozabljamo na tisto privatno lastnino, ki je nastala tudi z vlaganjem družbenih sredstev (tudi inflacija je odpisala marsikatera v družbi ustvarjena sredstva), ob vlaganju podružbenega znanja, in ki ni rezultat samo dela zasebnika ali zadrugišnika. Prav zaradi tega občutljivega momenta bo morala zakonodaja zelo previdno in tankočutno obravnavati to problematiko, predvsem pa je ne bo smela

odpraviti z enim samim, nepremišljenim zamahom ali na zahtevo ene same stranke.

Po vsem povedanem upamo, da si bo vsak bralec ustvaril pravo podobo, podobo o poštenosti in iskrenosti namenov po strokovnem urejanju razmer v kmetijstvu našega območja. In če ta interes resnično obstaja, interes zares strokovno urediti razmere v panogi, z organiziranostjo pa omogočiti vso svobodo razvoja, potem mislimo, da te problematike ne bomo več reševali s pomočjo časopisov, radia, komentarjev, s popačenimi ali pomanjkljivimi podatki in tudi ne z vključevanjem političnih struktur. Težave niso takšne, da jih ne bi bilo mogoče rešiti v strpnem, argumentiranem razgovoru zrelih in strokovno osveženih ljudi.

Mercator—Agrokombinat Krško

Veliko priznanje za Pihalni orkester Videm Koncert v Cankarjevem domu

Pihalni orkester Videm je na osnovi uspeha na republiškem tekmovanju v Portorožu, kjer je osvojil zlato plaketo, dobil možnost koncertiranja v ljubljanskem Cankarjevem domu. Ni treba posebej poudarjati, da je bilo to za orkester veliko priznanje in tudi velik izziv. Temu primerno se je orkester za nastop v osrednjem slovenskem kulturnem hramu tudi pripravil.

V pogovoru s prof. Dragom Gradiškom, vodjem in dirigentom orkestra, smo izvedeli, da so se septembra Vidmovi godbeniki zelo intenzivno pripravljali. Opravili so tudi vrsto sekcijjskih vaj in se praktično videvali vsak dan.

V prepričanju, da so se na zahtevni nastop pošteno pripravili, so 6. oktobra odpotovali v Ljubljano, kjer so pred nastopom opravili akustično vajo. Precejšnje strahospoštovanje jih je obhajalo že na vaji, ko so stopali na oder Cankarjevega doma. Ko so začeli igrati in potem opravili nekatere zvočne korekture (zaradi akustike, ki je v tem domu veličastna, je poudaril prof. Gradišek), so se delčka tremle le otesli in mirneje čakali na nastop.

Na koncertu je nastopilo troje orkestror,

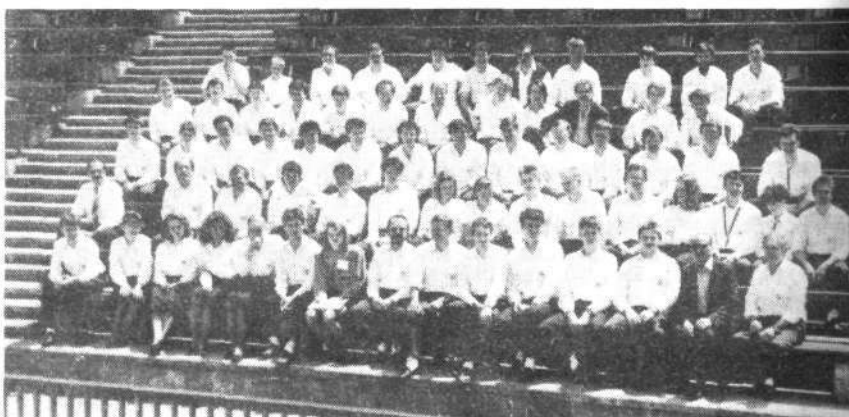
ki so dobili zlato plaketo na republiškem tekmovanju: Piran, Krško in Vevče. Dirigent krških godbenikov je povedal, da jih je občinstvo sprejelo zelo naklonjeno in je vsako njihovo skladbo nagradilo z dolgotrajnim aplavzom.

Za nastop so Krčani izbrali pester program. Začeli so z Boeklovim Cezarjem in Kleopatrom, Instant koncertom, končali pa z zahtevnim Scasolovim Spartakusom in Barosovim Brazilom. Pri zadnji skladbi so nastudirali nekaj showa in pri izvedbi se je pokazalo, da je učinkovit.

Kritika je nastop Pihalnega orkestra Videm dobro ocenila. Pohvalno sta se o krških godbenikih izrazila tudi producent in snemalac Radia Slovenija, ki je koncert snemal. Prof. Gradišek zatrjuje, da je to doslej najkvalitetnejši posnetek, ki ga je kdajkoli napravil njegov orkester.

In še to: Celotni koncert Pihalnega orkestra Videm v Cankarjevem domu bodo na I. programu Radia Slovenija predvajali predvidoma v ponedeljek, 29. oktobra ob 18.05.

NIK

Odlagališče nizko in srednje radioaktivnega odpada

Prva faza raziskave je dala deset možnih lokacij

Prvo stopnjo študije za izbor lokacije odlagališča NS RAO v Republiki Sloveniji je njen avtor, Elektroprojekt Ljubljana, predstavil javnosti v krškem kulturnem domu 11. oktobra letos. Novica je kot bomba odjeknila po vsem slovenskem informativnem prostoru, sledili so ji protesti, zato je težko v glasilu, ki ima periodiko, kakršna je naša, o tem bralcem povedati kaj novega. Še enkrat bomo predstavili kriterije, ki so pripeljali do izbi- re omenjenih desetih lokacij, ki so po sistemu izločanja v prvi fazi pustili »na rešetki« omenjenih deset krajev, predstavili bomo tudi nekaj misli iz protestov prebivalcev Blance in nekaj utrinkov s sestanka, ki ga je v sredo, 24. oktobra, sklical predsednik SO Ptuj za predsednike desetih občin.

V uvodni besedi na predstavitvi študije v Krškem je vodja projekta RAO v NE Krško, mag. Krešimir Fink, izhajal iz spozna- nja, da sta za iskanje lokacij kaknega industrijskega objekta možna dva, povsem različna načina. Po prvem slučajno izberemo neki prostor in zanj skušamo v upravnem postop- ku pridobiti potrebna dovoljenja. V drugem primeru, ki ga svet uporablja, opredelimo kriterije v skladu z veljavno zakonodajo in z značilnostmi našega bodočega objekta. To je potem osnova za iskanje ustreznih lokacij, v dokončnem postopku pa moramo za eno izmed lokacij dokazati, da zadovoljuje vse zakonske predpise. To metodo izločilnih kri- terijev so tokrat uporabili izdelovalci študije, predstavil pa jo je odgovorni vodja projekta mag. Marko Jeran.

Ta, prva faza izbora lokacije odlagališča NS RAO je izdelana po smernicah, ki jih je izdala Republiška uprava za jedrsko varnost. Z izločilnimi kriteriji so na zemljevidu Slo- venije označili vsa področja, ki niso primerna za lociranje trajnega odlagališča NS RAO. Za vsak kriterij je izdelana karta neprimernih področij, prekrivanje teh kart pa je pokazalo neprimerna področja, ki jih je katerikoli kri- terij izločil. S tako metodo so prišli do ome- njenih desetih ustreznih lokacij, ki sedaj buri- jo duhove po Sloveniji. V tej, prvi stopnji izbora lokacije so vsa izbrana področja enakovredna.

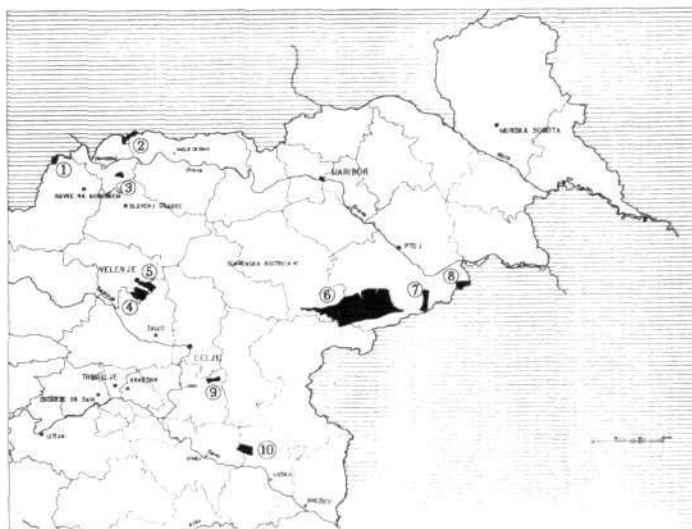
Mag. Krešimir Fink je tudi dodal, da je, praktično gledano, jasno, da morajo proizva- jalcji odpadkov financirati vse aspekte kon- čnega odlaganja, prav tako pa, da morajo družbenopolitične skupnosti vsaj pomagati

ali pa celo zagotoviti lokacijo. Uporabnik namreč nima niti teoretične možnosti, da bi to opravil sam. To je, čeprav z zamudo 10 let, postalo jasno tudi vladama republik Hrvaške in Slovenije. Po mnenju mag. Finka je jasno tudi, da je problem odložitve radioaktivnih odpadkov samo majhen izsek iz splošnega problema odlaganja vseh odpadkov, ki pa ni rešen v nobeni od obeh republik. Po njegovih besedah so namreč RAO edini nevarni od- padki, ki po določenem času, čeprav ne ravn- o kratkem, prenehajo biti (pogojno recimo temu tako!) toksični. Vsi drugi nevarni od- padki ostanejo nevarni neomejeno dolgo časa.

Izločilni kriteriji so v omenjeni študiji bili:

območje ne sme biti opredeljeno kot narod- ni park, ne sme imeti naselja z več kot 5.000 prebivalci, ne sme biti rezervat pitne vode, oddaljenost od aktivnega (potencialnega) tektonskega preloma ali termalnega vrelca mora presežati 3 km, maksimalni pričako- vani horizontalni pospešek tal pri potresu ne sme biti večji od 0,3 g, področje ne sme ležati v območju poplav 500-letnih visokih voda, ne sme imeti bilančnih rezerv rudnin, mine- ralov, nafte in plina, površinska homoge- nost slojev ne sme biti manjša od 300x300 m, tla morajo imeti ustrezno razmerje med debelino in vodopropustnostjo plasti tal.

Na podlagi teh kriterijev je študija opredelila deset potencialnih območij, katerih vrstni red v tej fazi sploh še ni pomemben. To so: Zgornja Jamnica (občina Ravne na Koroškem), Pernice (Dravograd, Radlje), Otiški vrh (Dravo- grad), Arnače in vzhodno od Velenja (Ti- tovo Velenje, Žalec), zahodne Haloze (Ptuj, Slovenska Bistrica), srednje in vzhodne Haloze (Ptuj), Breze (Laško) in Zgornji Leskovec (Krško, Sevnica).

IZBIRA LOKACIJE
ODLAGALIŠČA
NS RAO
1. STOPNJA

PRIMERNA
PODROČJA PO
1. STOPNJI
IZLOČANJA

SLOVENIJA
SEVERNO -
VZHODI DEL
1 : 720000

1 - ZGORNJA JAMNICA
2 - PERNICE
3 - OTIŠKI VRH
4 - ARNAČE
5 - VZHODNO OD VELENJA
6 - ZAHODNE HALOZE
7 - SREDNJE HALOZE
8 - VZHODNE HALOZE
9 - BREZE
10 - ZGORNJI LESKOVEC

Sestanek na Ptuj

Na sestanku predsednikov občin v Ptuj so udeleženci iz Posavja Breda Mijovič, Vojko Omerzu in Metod Šonc pravzaprav ostalim pojasnili temeljne stvari v zvezi s celotno problematiko odlagališča NS RAO, saj se je izkazalo, da v okviru Slovenije vedenje o tej za- devu ni novito in da je za premnogo to, kljub resnosti, vendarle sa- mo ogromen bav-bav. Očitno so zaradi njihovega nastopa tudi ne- koliko spremenili prvotno zamišljeno stališče, češ, naj RAO ostane kar tam, kjer je. Vojko Omerzu jim je skušal dopovedati, da objekt trajno ne sme ostati pri NE Krško že zato, ker lokacija zanj ne ustre- za strokovnim kriterijem (koncentracija 5.000 prebivalcev v bližini,

poplavnost, talne vode...). Vojko Omerzu je opozoril tudi na to, da je bilo moč iz sredstev javnega obveščanja razbrati, da je R Hrvatska pripravljena prevzeti skrb za odpadke, če Slovenija odstopi od za- prtja NE Krško. Predlagal je, da naj udeleženci sestanka, ki so na tak ali drugačen način prizadeti s to problematiko, dajo ponovno po- budo vladi, naj še enkrat razmisli, ali je smiselno vztrajati pri tem, če vsi skupaj ugotavljajo, da bo zelo težko najti lokacijo odlagališča, strokovno ustrezno in sprejemljivo za okoličane. Kljub temu so bili ostali predsedniki občin ogorčeni nad tem, da se doslej z njimi nihče iz vodstva Slovenije ni hotel pogovarjati. Razen dr. Dušana Pluta,

ki se je udeležil skupščinske seje na Ptuj.

Pred drugo fazo izdelave študije namerava Vojko Omerzu udeležence ptujkega sestanka povabiti v Krško na ogled elektrarne, odlagališča RAO, predstavitev tehnologije...

Skupščina občine Ptuj 24.10.1990

Na skupnem sestanku predsednikov skupščin občin Dravograd, Krško, Laško, Radlje, Ravne na Koroškem, Sevnica, Slovenska Bistrica, Velenje, Žalec, dne 24. oktobra 1990 v Ptuj, je bila sprejeta naslednja skupna

izjava:

Predstavniki skupščin občin odločno odklanjamo možne lokacije odlagališč NSRAO, ki izhajajo iz študije **IZBOR ODLAGALIŠČA NIZKO IN SREDNJE RADIOAKTIVNIH ODPADKOV V SLOVENIJI — 1. STOPNJA** in od vlade Republike Slovenije zahtevamo, da poišče trajno odlagališče NSRAO izven Republike Slovenije še pred sprejetjem dokončne odločitve o zaprtju NE Krško.

Podpisi predsednikov

Protestni izjavi

so sprejeli še mladi Blance in občani Gornjega Leskovca ter zaselkov iz krajevnih skupnosti Blanca in Senovo, ki mejijo na to območje. Sprejeli so ju na protestnem zboru 14. oktobra 1990.

»Zavedajoč se svoje obrobnosti, ki nam jo je vsilila dosežanja ureditev, želimo dokazati, da je ta samo navidezna, kar dokazuje, da smo vso infrastrukturo: ceste, vodovode, telefon, kabliranje elektroinstalacij zgradili sami ob minimalni pomoči skladov, v katerih se zbirajo tudi naša osebna sredstva. Z izvedenimi akcijami in rezultati smo svojo vlogo **OBROBNOSTI** sprejeli in jo nameravamo tudi v bodoče obdržati.

Zahvaljujoč se pridnim rokam naših prednikov in sedanje generacije, v skrbi za neokrnjenost našega okolja in človeka dostojno življenje **SPOROČAMO** vsej Slovenski javnosti preko sredstev javnega obveščanja kot tudi organom oblasti: Skupščini občine Krško, Skupščini občine Sevnica, Skupščini in Izvršnemu svetu ter Predsedstvu Republike Slovenije, da svojega čistega območja za nikakršno ceno ne damo za izgradnjo odlagališča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov.

Z ohranitvijo naravnega okolja tega območja želimo zapustiti svojim otrokom stanje, sprejeto od naših prednikov.»

Krajani, zbrani na protestnem zboru na Blanci, dne 14. okt. 90

Krka naj ima enega gospodarja

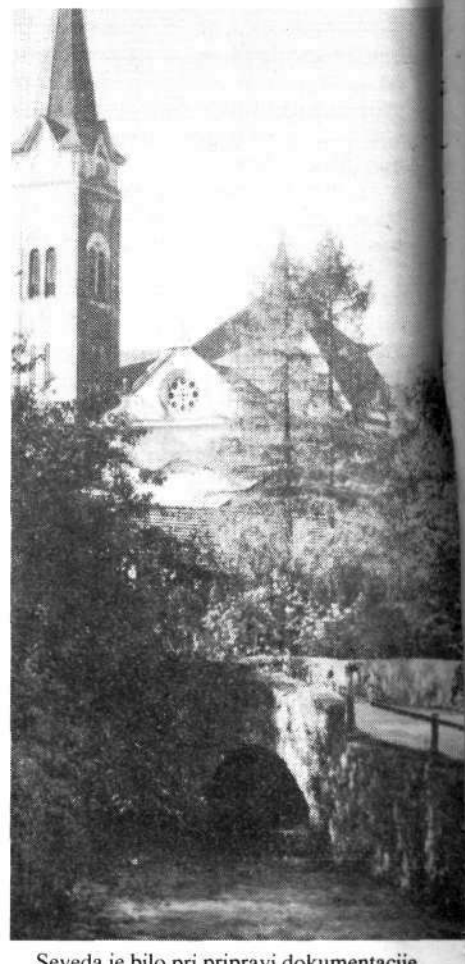
Problematika varovanja reke Krke je zadnje čase čedalje pogostejša na programu sestankov županov občin ob njenem toku. Zadnjič je o tem tekla beseda na njihovem srečanju septembra letos. Takrat so se domenili, da naj bo prvi korak k rešitvi problema, da bo reka Krka v svojem celotnem toku dobila enega gospodarja. Republiškemu izvršnemu svetu bodo tudi predlagali, da naj za zaščito Krke sprejme enak program, kot ga je za reko Savo, v vsaki občini pa bodo napravili merilne postaje na začetku in na koncu rečnega toka na svojem območju. Tako bo odpadla potreba po vzajemnem medsebojnem obtoževanju, češ: mi Krke ne onesnažujemo, pač pa taka priteče v našo občino. Občini Brežice in Krško sta se domenili, da bodo Brežičani opravljali meritve za obe, torej na treh mestih: ob vhodu v Krško, na meji (pri Prekopu) in ob sotočju s Savo. Osebno je to nalogo prevzel nase predsednik brežiške skupščine Ivan Tomše.

Glede na to, da brežiška občina skuša iz turizma iztisniti čim več in da bi tudi Krčanom sila prijale pozitivne točke, ki bi jim jih pri obiskovalcih prinesli čisti Krkini valovi, lahko samo upamo, da vsi, ki so se akcije lotili (torej tudi Novomeščani), resno nameravajo rešiti ta problem. Meritve bodo tudi pokazale, kdo je najbolj kriv za uničenje nekdanje slovite dolenske zelene lepote, saj je v njej naša celotna podoba. Na ne tako dolgem toku jo tako umažemo, da nimamo zaradi česa biti ponosni nase.

Obvoz mimo Kostanjevice

Po besedah dip. inž. Francija Glinška, člana IS SO Krško, odgovornega za področje gospodarstva, so na področju prometnih ureditev naše občine iz zadnjega srednjeročnega obdobja (za leto 1990) ostale še tri neuresničene naloge. Gre za gradnjo mostu čez Krko in obvoza mimo Kostanjevice, posodobitev cest Senovo—Brestanica in Rimš—Smednik. Problem se je začel že s tem, da za nobeno od teh del ni bila urejena dokumentacija. Zato so se strokovne službe in upravni organi v občini Krško sedaj najprej lotili ureditve dokumentacije za gradnjo mostu čez reko Krko in obvoznice, ki bo tovrstni in prehodni promet speljala mimo tega mesta na otoku. Sredstva za uresničitev teh treh projektov zagotavlja Republiška uprava za ceste, a letos se je njen mošnjiček pač izpraznil brez udeležbe občine Krško, saj nismo imeli urejene dokumentacije.

Pri odločanju je obveljala rešitev, po kateri bodo pred Kostanjevico (iz šentjernejske smeri) čez reko Krko zgradili most in ga povezali s cesto proti Krškemu v bližini gostilne Žolnir. Računajo, da bo projekt s tem dosegel svoj namen: tranzitni promet bo stekel mimo Kostanjevice in na novo cesto se bo preusmeril tudi del lokalnega prometa. To bo možno zato, ker obvoznica domačim voznikom ne bo preveč odročna. Preusmeritev tranzitnega prometa je pomembna, saj bo z odpravo (zlasti) tovornega prometa skozi ozke ulice na otoku lažje načrtovati razvoj turizma, z vzdrževanjem razbremenjenih mostov pa bo manj stroškov.

Seveda je bilo pri pripravi dokumentacije precej besed namenjenih usklajevanju stališč z Zavodom za varovnje naravne in kulturne dediščine in le trdna odločnost krškega izvršnega sveta, da problem reši, je menda stvari

premaknila z mrtve točke. Po pregledu gradiv, ki so jih zavodu poslali projektanti, naj bi ta naročniku (IS SO Krško) posredoval svoje mnenje do 15. novembra 1990. Med drugim je seveda bilo treba poiskati ustrežne rešitve za sam most, saj naj bi čez reko Krko vodili samo (predragi) leseni mostovi. Po drugi varianti naj bi za vse na novo zgrajene mostove čez to reko obveljala tipska rešitev, ki ji je morda lahko (menda sicer ne najbolj uspešen) vzor most, ki ga končujejo pod novomeško avtobusno postajo.

Še nekaj je mostov, ki delajo sive lase vsem uporabnikom v svoji okolici: to so mostovi okrog Podbočja. Če se namreč tamkajšnji prebivalci držijo navodil, potem nimajo nikakršne možnosti, da bi se s tovornjakom lahko pripeljali v to naselje. Leseni most čez Krko pri Brodu ima premajhno nosilnost, kamniti most na cesti proti Šutni pa ni dovolj trden. Tresljaji sodobnega prometa so ga tako razrahljali, da je postal nevaren. Grajen je namreč iz zloženih kamnov in redke malte, ki jo je čas in dež izpral. Sami kamni so seveda odpovedali sodelovanje in grozijo, da se

bodo sesuli takoj, ko bo pravi izmed njih padel iz svojega ležišča. Zato je most, ki je tudi ozek in je njegova kamnita ograja prestregla že marsikatero vozilo, zaprt za ves promet, Krževci pa se še naprej vozijo čezenj.

Problem je v tem, da je pred leti ta most z občinskim odlokom bil razglašen za tehnično-kulturni spomenik in je sedaj v bistvu nedotakljiv. Zavod za varovanje naravne in kulturne dediščine predlaga (po mnenju inž. Glinška nesprejemljivo ali vsaj zaradi cene težko izvedljivo) rešitev: prelaganje (oštevilčenih) kamnov. Menda je edina sprejemljiva rešitev tega problema injiciranje veziva med razrahljane kamne in te se bodo tudi lotili. S tem bodo most, ki ima ob vseh napakah tudi to, da ni postavljen pravokotno na rečni tok (Sušice) in je zato tudi vodopropustno neustrezen, usposobili za promet. Statika obokov mostu je namreč tako solidna, da bo brez problema zagotavljala varen prehod tudi tovornih vozil. Krški Izvršni svet je za ta poseg naročil projekt in dela naj bi se pričela prihodnje leto.

Predsednik SO Krško Vojko Omerzu

V 14. številki Našega glasa (letnik XI, z dne 4. 10. 1990) je bilo objavljeno tako imenovano OBVESTILO JAVNOSTI stranke Zelenih. Ker v svojem obvestilu Zeleni govorijo o »eni sami resnici«, ki naj bi veljala do še pred kratkim, mi dovolite, da slišite še drugo resnico, saj se globoko zavedam, da sem v prvi vrsti odgovoren za svoje delo vamaoziroma občanom.

Najprej dve, tri besede o Našem glasu. V Predsedstvu SO Krško, že na prvi seji Predsedstva dne 18. 5. 90, je članica Predsedstva podala zahtevo Zelenih, da je potrebno za Naš glas ustanoviti uredniški odbor. Po pojasnilu sekretarja, da glasilo zaenkrat nima statusa sredstva javnega informiranja in zato zanj zakon ne zahteva uredništva, je Predsedstvo smatralo, da zaenkrat takšen organ ni potreben. Urednik Našega glasa Ivan Kastelic je menil, da bi bil takšen organ samo ovira pri rednem izhajanju glasila. Zaradi tega se glede uredniške politike in vsebine Našega glasa do sedaj ni nič spremenilo. V zadnjem času so prišle v uredništvo Našega glasa zahteve po objavi člankov, ki so imeli oglasni oziroma reklamni značaj, kot na primer: objave cen raznih uslug, predstavitev posameznih storitvenih dejavnosti, objave internih glasil in podobno. Zaradi opozorila Zelenih, da vsaka stvar v Naš glas ne sodi, sem o tem obvestil Predsedstvo, ki je nato sprejelo sklep, da glasilo izhaja v taki obliki in vsebini kot doslej, če se skupščine ne bi morebiti drugače odločila.

Naj vas danes obvestim še o ceni Našega glasa po podatkih, ki veljajo za 13. številko v nakladi 2.100 izvodov z obsegom 24 strani:

— cena številke: 20.073,00 din (2.867 DEM) — stroški tiskarne
— cena 1 izvoda: 9,55 din (1,36 DEM)
— cena 1 strani v nakladi: 836,37 (119,48 DEM)

Predlog za razrešitev koncepta Našega glasa za v prihodnje so danes Zeleni že posredovali, zato ga ne bom ponavljal, ga pa podpiram v celoti.

Glede mojega »avtorskega obnašanja« pa takole: zadeva ima tudi drugo plat, še drugo resnico. Na sestanku v zvezi z vodenjem javne razprave o širitvi skladišča RAO v okviru NE Krško, 15. 8. 1990, sem povabil osebno predsednike strank. To sem storil zato, ker sem smatral, da gre za tako pomembno temo, da se je treba o njej najprej pogovoriti na tej ravni, saj je šlo za politično in ne strokovno vprašanje. Na isti sestanku sem povabil tudi predsednika IS

V spomin Romanu Sotlerju

Veliko več bi jih bilo poklicanih, da bi Romanu Sotlerju v zadnje slovo zapisali toplo človeško besedo, veliko več jih je, ki so ga poznali daljši čas in morda celo globlje kot podpisani. Najino dolgoletno sodelovanje ni bilo nikoli povsem »uradno«, tudi ob resnično uradnih zadevah je bilo vedno v prvi vrsti tovariško, v iskanju rešitev, ki so se obema zdele prave, ob usklajevanju morebitnih različnih mnenj, ki naj bi končno dala tisto, kar so si vsi želeli. Verjetno je bil to pokojniku prirojena ali z dolgoletnim delom in izkušnjami pridobljeni življenjski in delovni »stil«, bila je to najbrž njegova poglobljena življenjska nit, ki ga je zvesto spremljala in zaradi katere je bil tako priljubljen po vsej krški občini.

Če bi danes premišljeval, kje sta se prvi srečali najini poti, bi težko našel pravi odgovor. Pravzaprav bi lahko ugotovil, da sem Romana srečeval zadnjih dvajset let tako rekoč povsod: v krajevni skupnosti Senovo, med športniki v društvi ali na občinski skupščini pa še marsikje drugje. Ni ga bilo težko srečevati skoraj vsak dan, kraji in ljudje, kjer si ga videval, so bili morda celo nenadejani; a vedno si ga srečeval tam, kjer je bila njegova prisotnost potrebna, kjer je menil, da bi lahko pomagal, in se zavedal, da to pomoč tudi pričakujejo. Bil je nenehno v ustvarjalnem gibanju, vedno s premišljeno besedo pri dogovorih za končne odločitve, katerih uresničevanje je ponavadi sprejemal na svoja pleča, pri tem resda nikoli osamljen, a delovno v ospredju. Prav zato je bilo z njim prijetno in hkrati težko sodelovati. Prijetno, ker smo vedeli, da obljubljenega ne bo nikoli »pozabil«,

da svoje dane besede ne bo nikoli prelomil ali se delu odtegnil — za marsikoga pa tudi težko, saj vsi njegovega delovnega tempa najbrž niso mogli slediti.

Težko je odgovoriti na vprašanje, kaj daje nekaterim ljudem toliko zagona, kaj jih pravzaprav nenehno žene naprej, da svojo zasebnost podredijo skupnosti! Naj ostane to vprašanje za konec tega pisanja brez odgovora. Poiščimo si ga sami, ob trajnem spominu na našega Romana Sotlerja, ki si je nanj znal odgovoriti že v svoji rani mladosti in mu ostal neomajno zvest vse do svoje prerane smrti.

Živko Šebek

SO, oba podpredsednika skupščine in predsednika skupščinske komisije za vodenje javne razprave. Izmed vabljenih predsednikov strank so se razgovora udeležili samo trije, dve stranki sta poslali podpredsednika, ena stranka pa predsednika ni imela. Nekatere stranke, kot se je kasneje izkazalo, so na sestanku imele več svojih predstavnikov. Poudarjam, da ni res, da bi na sestanku komurkoli jemal besedo, res pa je, da sem rekel, da želim, da v razpravi sodeluje samo eden izmed predstavnikov posamezne stranke. Predno sem dal besedo posameznemu razpravljalcu,

sem posebej poudaril, da želim sejo voditi tako, kot sem že omenil. Temu je sledil demonstrativen odhod predstavnikov strank DEMOS-a, v okrnjeni sestavi pa smo vendarle nadaljevali z razgovorom, ki pa zaradi okrnjene sestave ni mogel imeti prave vsebine.

27. 9. 90. so na sestanku s strankami predstavniki Zelenih predlagali, naj v bodoče na sestanke, kamor so vabljeni predstavniki strank, ne vabimo določenih predstavnikov, marveč naj se stranke same odločijo, koga bodo na take sestanke poslale.

Območna organizacija Socialistične stranke Slovenije tudi v Krškem

V dobi »slovenske pomladi« ob koncu 80-ih let je na Slovenskem prišlo do razmaha večstrankarstva, čemur je v precejšnji meri botrovala takrat že močno pluralna SZDL. Iz nje so se sprva izvile različne sredinske politične skupine (stranke), nazadnje pa še Socialistična zveza Slovenije, ki je kot samostojen politični subjekt nastopila na prvih povojnih demokratičnih volitvah. Vendar pa je Socialistična zveza zaradi prevelike odprtosti do vseh nastajajočih političnih skupin vse premalo storila za lastno ustrezno politično razvidnost in za primerno organizacijsko pripravo na sistem večstrankarske parlamentarne demokracije.

Z dokončno vzpostavitev političnega večstrankarstva v Republiki Sloveniji pa so dozoreli tudi pogoji za ustanovitev Socialistične stranke Slovenije in 9. junija 1990 je bila stranka na kongresu v Ljubljani tudi ustanovljena. Na kongresu so bili sprejeti tudi temeljni dokumenti, tako da je stranka programsko, organizacijsko in kadrovske usposobljena za delovanje v novih razmerah. Stranka je uradno registrirana in od 29. 6.

1990 vpisana tudi v register političnih strank Slovenije s skrajšanim imenom SSS (Socialistična stranka Slovenije).

Tudi v Krškem nismo ostali prekržanih rok, temveč smo po kongresu oblikovali odbor, ki je v poletnih mesecih pridobil novih članov in nastal je *iniciativni odbor SSS za ustanovitev območne organizacije SSS Krško*.

Predsednik iniciativnega odbora območne organizacije SSS Krško je *Peter Žigante*, dipl. biolog, sekretar odbora pa *Anton Pleterski*.

Iniciativni odbor območne organizacije SSS Krško se bo pri svojem delu opiral tako na izkušnje dela bivše Socialistične zveze Slovenije kot tudi na izkušnje in prakso tistih evropskih socialističnih strank, katerih parlamentarno delovanje ni bilo nikoli prekinjeno, ter bo izdelal tak program delovanja, da bo z njim lahko konstruktivno in kvalitetno zastopal svoje članstvo v parlamentu.

O delovanju stranke bomo sproti obveščali.

*Za iniciativni odbor:
Anton Pleterski*

Dan prvošolcev v leskovški šoli

Prvi petek v oktobru je bil za prvošolce te šole slovesen dan: sprejeli so jih v šolsko skupnost učencev. Učitelji so si zamislili novo, sodobno in sproščeno obliko, ki je bila očitno všeč otrokom in njihovim staršem.

Svečani trenutek so prvošolci na podružnični šoli v Velikem Podlogu doživeli že v dopoldanskem času, na centralni šoli pa so ga pripravili ob 17. uri istega dne. Ivan Mirt, ravnatelj šole, je uvodoma prisotnim sporočil, kaj želijo doseči z novimi oblikami dela.

Predvsem je potrebno šolskemu vzdušju vdihniti več sproščenosti in življenjskosti, saj dosedanj o šolo pogosto spremlja oznaka suhoparnosti in togosti. Poleg tega želijo na nepriljen način pritegniti tudi starše v vzgojno-

izobraževalni proces, saj smo njihovo pripravljenost in sposobnost doslej premalo upoštevali. Starše pozivamo naslednjih osem let kot partnerje.

Dan prvošolcev pa so si na OŠ Leskovec zamislili tudi kot nadomestilo za preživelo in politično obarvano sprejemanje v Pionirsko organizacijo, ki smo jo letos v Sloveniji ukiniteli.

Ne nazadnje pa je oktober mesec, ko izražamo povečano skrb za otroke. Letošnji teden otroka, je poudaril ravnatelj Mirt, je znamenovan s pomembnim dogodkom v OZN, ki je bila sprejeta Deklaracija o otrokovih pravicah. Upamo, da bosta to deklaracijo potrdila tudi naše državno predsedstvo

in skupščina.

Ko je Anja Rostohar, učenka 8. razreda, razglasila sprejem v šolsko skupnost, smo bili prvič priča sprejemu brez zaobljube in ideoloških simbolov (rutice, čepice). Učenci so iz rok razredničark dobili spominsko darilo, prvič pa smo lahko ob taki priložnosti slišali predstavnika staršev: gospod Vojko Sotošek je vsem navzočim sporočil izraze zadovoljstva, pripravljenosti in vzpodbude za sodelovanje.

Opisani slovesnosti je sledilo pravo otroško zabavno in družabno srečanje; v sproščnem nastopu so učenci peli in telovadili, učitelji in starši so jim pripravili bogat srečolov, spremljali pa smo tudi pravi kviz, v katerem so tekmovali otroci skupaj s svojimi starši.

Na OŠ Leskovec so posebej veseli, da so tako na podružnični kot na centralni šoli z lahkoto pritegnili tudi starše v pripravo in izvedbo dneva prvošolcev. Hvaležni so tudi za pomoč, ki so jo nudila domača podjetja, številni obrtniki in poslovneži. Minulo prireditve bodo temeljito analizirali, saj želijo v bodoče pripraviti še uspešnejša srečanja otrok, staršev in učiteljev. Dobrodošle bodo tudi izkušnje s prireditve Cigidan, ki jo je za predšolske (in druge) otroke 25. oktobra pripravil vrtec, ki deluje ob osnovni šoli. Tega dne se je odvijal zelo pester in privlačen program na prostem — z živo glasbo, otroško modno revijo, prikazom frizerskih storitev in še čim...

imi

Šest preizkušenj mladih krških kolesarjev

V slabem mesecu dni, od 8. septembra do 7. oktobra, se je Kolesarski klub Videm z ekipami pionirjev A in B ter mlajših mladincev udeležil kar šestih kolesarskih preizkušenj. Med rezultati je veliko uvrstitev med prvo deseterico, nekaj pa tudi takih, ki obetajo, da bo klub vzgojil dobre naslednike svojega nekdanjega velikega upa, zdaj »krkaša« Igorja Kranjca.

Jordan, Četrtič, Stopar, Gabrič, Zupanc, Grmšek, Očko so del ekip pionirjev in mlajših mladincev, v katerih je imel »Videm« solidne predstavnike na tekmovanjih vse do državnega prvenstva. Četrtič je dvakrat prjetno presenetil: z drugim mestom na dirki za kriterij slovenskih mest v Savljah in z zmago na medrepubliški cestni dirki v Zapršiču. Tu so se dobro odrezali še dva pionirja, Grmšek s tretjim in Očko s šestim mestom, ter mlajši mladinec Jordan, prav tako s šestim mestom. Na republiškem cestnem prvenstvu na Ptujju so bili krški pionirji uspešni zlasti v ekipni razvrstitvi — pionirji B so osvojili tretje mesto, pionirji A pa peto. Najvidnejša dosežka krških kolesarjev na državnem prvenstvu v Zagrebu sta 6. mesto Jordana v dirki na 500 m na čas in 8. mesto Zupanca v gorski dirki.

Zaključek tega enomesečnega niza tekmovalnj je bila gorska dirka v Kobaridu 7. oktobra. Krčanom sta tu pripadli dve 1. mesti: Zupanca med mlajšimi mladinci in novince Požuna med pionirji A. Trener Stojan kajba je med rekreativci zasedel drugo mesto.

Marjan Požun je bil največje presenečenje tako za izid dirke kot tudi za pričakovanja v njegovem klubu. Ta štirinajstletni kolesar je začel trenirati maja letos, čisto zares pa se je lotil vadbe šele sredi avgusta. Od takrat ni zamudil nobenega treninga in je neverjetno hitro napredoval, zato je tudi dobil boljše klubsko kolo (prej je vozil kar s svojim). Na

gorski dirki, kjer so hitrosti sorazmerno majhne in pride do izraza predvsem moč kolesarja, je Požun to tudi pokazal in presenetil vse v klubu z zmago nad letos dotlej nepremaganim Klemenčičem iz Roga — s prednostjo celih 20 sekund.

Polska malca povsod — tudi na Nizozemskem

Polska malca je nastala v začetku 80-ih (po Giannijevi »krivdi«), nekaj let menjavala zasedbo in število članov, od 1987 pa vztraja v stalni sestavi — Bojan, Uroš in Gianni — in vedno jasneje definira svoj glasbeni izraz. In osvaja občinstvo. To se dogaja po vsej Sloveniji, pri naših jugoslovanskih sosedih (Zagreb, Reka, Sarajevo) in na evropskih prizoriščih. Nastopi »v živo« na festivalih Poet Rock v Sarajevu, Yurm v Zagrebu in Novi rock v Ljubljani pa na nemško-nizozemski turneji so samo tisti najpomembnejši. Med obilico manj odmevnih pa so našli čas še za snemanje dveh plošč. V Mariboru posneta plošča »Mojster s snežinko« je že pripravljena za javno predstavitev (samo prostor za ta dogodek morajo še najti!), druga, ki so jo posneli v Nemčiji, bo tudi vsak čas izšla.

Glasbeni kritiki in novinarji — glasbeni ljubitelji zadnja leta redno opozarjajo bralce na ta glasbeni pojav iz Krškega, in tako lahko najdemo zapise o Polski malci v Quorumu, Glasbeni mladini, Studiu, Večeru, Katedri, Stopu, Delu pa v Nedeljskem, Dolenjskem listu in še kje. Takole je Quorum, zagrebška revija za kulturo, umestila Polsko malco na svetovno rockovsko prizorišče: »Polska malca je edina skupina v Jugoslaviji, morda pa tudi v Evropi, ki privlačno in funkcionalno kombinira diametralno nasprotno glasbene oblike od heavy metala preko jazza in reggeja do hardcore punka in funka (...); potencialni izvozni produkt slovenske neodvisne scene kot sestavni del evropskega neodvisnega rock tržišča. V Evropi jih lahko primerjamo edino s samodestruktivnim triom iz Nizozemske »Gore« (...), medtem ko na svetovni ravni Polska malca stoji z ramo ob rami s (skupino) »No Means No« (iz Kanade).«

Marjan Ogrinc je v enem od svojih zapisov o tej skupini na kulturni strani Dela poskusil strokovno razčleniti njihovo glasbo: »Zvočno se Polska malca gibljejo v izrazito rockovsko definiranim področju bas in solo kitare ter naravnost izvrstnih bobnov. (...) Ritmične variacije, kitarske improvizacije, ki segajo od melodike do natrganega in prekinjenega 'rifanja', predvsem pa disharmonični in tonski lomi ali obrati so tiste odlike Polske malce, zaradi katerih resda ne potrebujejo petja, moč izraznosti in bogastvo te (v bistvu instrumentalne) glasbe pa niti za trenutek ne pojenja. (...) Polska malca res uporabljajo udarno izraznost kitar, elemente tipične roc-

Trio Polska malca — od leve: Gianni, Uroš, Bojan.

kovske in hardrockovske zvočnosti in neizprosno moč (ki jo nepoznavalci pogosto istovetijo samo z agresivnostjo) rockovskega glasbenega idioma, toda njihova glasba presega takšne stilske opredelitive in se izmuzne primerjavam, kajti ustvarili so svoj izraz, ki ga (...) ne moremo meriti z ničimer in se lahko meri le po lastnih merilih. (...) (R)avno preseganje stilskih definicij, vzpostavljanje lastnega izraza kot novuma in standarda ter neverjetna izrazna moč same zvočnosti jih v slednjem času gotovo postavljajo na tisto mesto, ki je pri tradicionalnem načinu razmišljanja rezervirano za posvečeno kompo-

nirano («klasično») glasbo.«

Uroš, Bojan in Gianni, ki povsod, kjer se pojavijo, žanjejo takšne laskave ocene, so s svojim mirnim načinom življenja skorajda »tujci v domači vasi«. Tisti Krčani, ki jim je veliko do tega, jih hodijo poslušati tja, kjer pač igrajo. Če to le ni predaleč. Sedaj ko to berete, so člani skupine namreč že na poti na Nizozemsko, kjer bodo v organizaciji ljubljanskega ŠKUC-a nastopili na Festivalu slovenske kulture, ki bo od 1. do 4. novembra v mestu Eindhoven. Upamo, da jih bomo kdaj lahko spet slišali tudi doma.

Igor Kranjec se ne da

Po krajšem zatišju se je Igor Kranjec na štirih kolesarskih dirkah, ki so bile septembra in v začetku oktobra, zopet predstavil v najboljši luči.

Na septembrski mednarodni dirki Po Istri je v prvi etapi — ekipni vožnji na kronometer — Kranjec prispeval svoj delež k zmagi moštva Jugoslavije, zmagal pa tudi v skupni razvrstitvi tega tekmovanja, potem ko je osvojil prvi mesti v dveh etapah za posameznike in v tretji etapi prispel na cilj s prvo skupino. Končni rezultat: 1 minuta in 40 sekund prednosti pred ostalimi.

Na cestni dirki v Zaprešiču (23. septembra) je Kranjec, sicer starejši mladinec, tekmoval med člani — nastopili so najboljši iz vse Jugoslavije razen ekipe Save — in dosegel 2. mesto.

Kar štiri prva mesta so Kranjčev izkupiček z letošnjega državnega prvenstva za kolesarje, ki je bilo od 29. septembra do 2. oktobra v Zagrebu. Kranjec je v svoji kategoriji zmagal v gorski vožnji s 14 sekundami prednosti pred ostalimi, pa v posamičnih vožnjah na pisti: na 1000 m na čas (tu je dosegel 3. absolutni čas, le 31 stotink slabši od zmagovalca v članski konkurenci) in 3000 m zasledovalno ter z ekipo Krke še v ekipni vožnji na 3000 m zasledovalno. Uspeh je dopolnil še z dvema tretjima mestoma: v vožnji na točke in vožnji na kronometer za posameznike.

Zadnja v tem nizu uspešnih nastopov je Kranjčeva zmaga na gorski dirki za pokal Kobariške republike, na kateri so 7. oktobra nastopili najboljši tekmovalci iz vseh slovenskih klubov.

Prometna varnost pomeni življenje

Predsednik občine je sprejel predstavnike otrok iz osnovnih šol

V ponedeljek, 8. oktobra 1990, je predsednik Skupščine občine Krško g. Vojko Omerzu sprejel predstavnike osnovnih šol. To je bila lepa priložnost, da so ga otroci neposredno seznanili s prometnimi nevarnostmi, s katerimi se vsakodnevno srečujejo na poti v šolo in domov. Na mladih gostih se je videlo, kako so zadovoljni, da se o svojih težavah lahko pogovarjajo z (posredno) najodgovornejšo osebo za prometno varnost otrok in drugih občanov.

Otroci so predsedniku Omerziju potožili zaradi vse večjega števila voznikov, ki ne upoštevajo prometne signalizacije, ampak mimo šol neobzirno drvijo s svojimi avtomobili. Za svojo udeležbo terjajo šolarji več prometnih površin (pločnikov in kolesarskih steza) zlasti v Leskovcu in Podbočju. Kritično je tudi na Raki, v Koprivnici in Kostanjevici, saj morajo otroci hoditi po cesti in se vsakodnevno izpostavljati avtomobilskemu prometu. Ne nazadnje so nezadovoljni tudi s prometno ureditvijo križišča na Vidmu pri mostu, kjer se po prehodu za pešce brez semaforja s težavo prebijajo do šole. Tudi z avtobusnimi postajališči, ki jih uporabljajo, niso zadovoljni, saj so postavljena na mestih, ki so oddaljena od šol, hitrosti mimo vozečih pa so velike. Otroci, doma s pomočjo nerazvitega dela Gorjančev in Bohorja, pa morajo v vseh vremenskih nepravilnostih čakati na prevoz kar na cesti. Poleg vsega tega so omenili tudi, da pri nekaterih šolah manjkajo prometni znaki za omejitev hitrosti ali pa so dotrajali in postavljeni nepravilno.

V dveh urah so otroci in mentorji prometne vzgoje nanizali še veliko nepravilnosti in svojih zahtev, ki so v veliki meri upravičene in z malo dobre volje uresničljive.

Poleg tega so predsednika obvestili tudi o prometnovarnostnih aktivnostih, ki jih izvajajo v šolah, s posebnim poudarkom na akcijah za prometno značko, kolesarskih izpitih, pregledih koles, kvizu in drugih tekmovanjih, likovnem in pisnem ustvarjanju na te-

mo o prometni varnosti, načrtih varne poti v šolo in drugem.

Predsednik Omerzu se je zahvalil za vse sugestije, predloge in zahteve ter skupaj z gosti ugotovil, da so šole z mentorji prometne vzgoje prispevale veliko k izboljšanju prometne varnosti. Obljubil je, da bo v okviru svojih možnosti in pristojnosti skupaj z najodgovornejšimi v občini poizkušal odpraviti globalne pomanjkljivosti cestnoprometne ureditve ter ustvariti ugodnejše prometnoinfrastrukturne pogoje za odpravo kritičnih mest, s čimer se bodo izboljšane varnostne razmere v prometu tudi za otroke.

Drago Bučar

Otroci v parlamentu

Srečanje osnovnošolcev iz vseh slovenskih občin s predsednikom Skupščine Republike Slovenije dr. Francetom Bučarjem in njegovimi sodelavci je 19. oktobra pripravila Zveza prijateljev mladine Slovenije. Delegacijo krške občine je v imenu Občinske zveze prijateljev mladine spremljala Vida Ban.

»Nepozabni petek« je Anja Rostohar iz OŠ Leskovec poimenovala ta dan, ko so predsedniku skupščine, predsedniku vlade, članom republiškega predsedstva in drugim sodelavcem otroci neposredno postavili svoje zahteve po boljših in predvsem varnejših cestah, čistejšem okolju, boljši šoli, privlačnejših televizijskih programih in še čem. Nepozaben je, kot je zapisala Anja, tudi zaradi srečanja z delegatko republiške skupščine Viko Potočnik (ki je bila celemu krškemu zastopstvu od vseh ljudi v skupščini najbolj všeč) pa z Janijem Kovačičem, ki je v parlamentu za šolarje zapel in jih vzpodbudil, da so med

»zasedanjem« tudi telovadili. »Najbolj smešno se mi je zdelo, da so nekateri svoje misli brali. Napisan so imeli govor, proti čemur je povezovalka programa, Manca Košir, ostro protestirala,« pravi Anja.

Tudi Petra Ganc in Urška Smolej iz OŠ Krško sta se udeležili srečanja v, kakor sta jo sami imenovali, »stavbi, kjer krojijo našo prihodnost«. Ker so zasedali v manjši dvorani, sta se skupaj z ostalim zastopstvom iz krške občine usedli kar na tla. In poslušali, presenečeni nad tako veliko udeležbo pomembnih politikov. Največ vprašanj pa je bilo namenjenih predstavnikom Zelenih. In kaj si obetata Petra in Urška od pogovora v slovenski skupščini? »Upava, da bodo čim več naših zahtev uresničili, in želim, da bi se mi čim večkrat dobili, saj kar zdaj vi delate, v tem bomo morali mi v prihodnosti živeti, pa nas nobeden ne vpraša, ali smo za to.«

Tercialski most čez Krko

Tole okostje je ostanek t. i. tercialskega mostu v Kostanjevici ob cesti proti Novemu mestu. Pred leti so ga zgradili na pobudo Turističnega društva s prostovoljnimi prispevki krajanov. Služil naj bi bil predvsem prebivalcem Prekope in drugih okoliških krajev kot most, preko katerega je vodila bližnjica do cerkve, uporabljali pa so ga seveda vsi po vrsti. Danes je most v takšnem stanju kot vsaka druga reč, ki nima pravega gospodarja. Se bodo Kostanjevičani odločili, da mu ga poiščejo? (Foto: Slavko Sintič)

